

36.

**A m. kir. belügyminiszter 1910. évi 57.000. számú
rendeletével kiadott szabályzat*)***a gépjárművek közúti forgalmáról.*

(Valamennyi törvényhatósághoz és a sz. f. m. kir. államrendőrség főkapitányához.)

I. FEJEZET.

A gépjárművekről általában.

1. §.

E rendelet hatálya alá a közutakon sínpálya nélkül közlekedő gépjárművek tartoznak.

2. §.

Az 1. §-ban említett gépjárműveket a közúti forgalomban használni — akár köz-, akár magáncélra — csak akkor szabad, ha azokra az e rendeletben megnevezett hatóság a forgalmi engedélyt kiszolgáltatta, és ha a gépjármű megfelelő forgalmi rendszámmal el van látva.

A gépjárművek nemzetközi forgalmára vonatkozó szabályokat a VI. fejezet állapítja meg.

3. §.

A gépjármű biztos működésű és oly módon elrendezett készülékekkel legyen felszerelve, hogy e készülékek a lehetőség határain belül elhárítsák a kigyúladás avagy robbanás minden veszélyét; ne rémítsék el zörejükkel a háttas vagy igavonó állatokat, ne adjanak semmi okot a forgalom veszélyeztetésére, és füstjük avagy gőzük által ne legyenek kelletén túl terhükre a járókelőknek.

Minden gépjárműnek felszerelve kell lennie:

1. megbízható irányító készülékkel, mellyel gyorsan és biztosan lehet kormányozni;

2. egymástól teljesen független két fékberendezéssel, melyek egyike közvetlenül a hátsó kerekekre avagy az ezekkel szilárdan összekapcsolt alkatrészekre hasson. Mindegyik féknek biztos műkö-

*) Ez a rendelet Fiuméra is kiterjed.

désűnek és olyan hatásosnak kell lennie, hogy azzal a gépjármű a leggyorsabban megállítható legyen ;

3. olyan szerkezettel, mely a gépjárműnek meredek helyen hátrafelé csuszását meggátolja, az esetben is, ha a fékberendezések elromlanának ;

4. egy táblácskával, mely az alvázat készítő céget, az alvázat gyártási számát, a motor erejét (lóerőkben), vagy a hengerek furatának méretét és számát, valamint a gép löketét, végül az üres gépjármű súlyát tünteti fel.

A motoros kerekre (kerékpár, háromkerék) a 3. pont rendelkezése nem vonatkozik.

A 350 kg.-nál nehezebb gépjárműveknek a vezető üléséből hátrafelé is indíthatóknak kell lenniök.

A kezelő készülékek a gépjárművön úgy legyenek elhelyezve, hogy azokat a vezető a nélkül is használhassa, hogy figyelmét az utról elvonni kénytelen lenne.

4. §.

A gépjárműveknek jelzésre alkalmas kürttel is felszerelve kell lenniök. A motoros kerek kürtje éleshangú legyen, az egyéb gépjárműveké pedig mélyhangú.

Sötétség és köd beálltával a gépjárművön elől két, hátul pedig egy szintelen üveggel ellátott világító lámpát kell alkalmazni.

Az elől elhelyezett lámpáknak az utat kielégítő távolságra kell megvilágítaniok, a hátsó világító lámpa pedig a rendszám megvilágítására szolgál.

Motoros kerekre csak elől kell alkalmazni egy szintelen üvegű lámpát.

5. §.

A forgalmi engedélyt a lakóhely, tartózkodó hely vagy telep szerint illetékes kerületi szakértő (30. §.) székhelyén lévő elsőfokú rendőrhatalóságnál, Budapesten és a székesfővárosi m. kir. államrendőrség ezen kívül eső működési területén és a budapesti kerületben a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányságánál benyújtott kérvényben kell kérni.

6. §.

A kérvényben megjelölendőik:

a) a birtokos családi és utóneve, lakhelye ;

b) a gyáros neve és az alváz gyári száma (esetleg *ty*pus és annak sorszámája);

c) a gépjármű neme (személy vagy teherautomobil, mótóros kerékpár, háromkerék stb.);

d) a használat módja (köz- vagy magánhasználat);

e) az erőforrás neme (robbanógép, gőzgép, elektromótor stb.);

f) a gép vagy mótórlóerőinek száma;

g) a gép elrendezése (fekvő vagy álló) s a hengerek száma, furata és a gép lökete;

h) a gépjármű önsúlya (kilogrammokban);

i) a gépjármű megengedhető terhelései (kilogrammokban vagy személyek száma vezetővel együtt);

j) azoknál a gépjárműveknél, amelyek elegysúlya meghaladja a 4 tonnát, a maximálisan terhelt gépjármű tengelynyomása.

7. §.

A forgalmi engedély kiadása előtt a gépjárművet szakértői vizsgálat alá kell venni.

Szakértőként Budapesten és a budapesti kerületben (30. §. 2. pont) a gépjárművek és a gépjárművezetők megvizsgálására szervezett szakértő bizottság elnöke által kirendelt tag (8. §.), az ország többi kerületeiben pedig a megbízott kerületi hivatalos szakértő működik.

8. §.

A gépjárművek és a gépjárművezetők megvizsgálására szervezett szakértő bizottság (7. §.) egy mérnöki képesítéssel, gyakorlati szakismerettel és a gépjárművezetésben való jártassággal bíró elnökből, ugyanily képzettségű négy rendes tagból és a szükséghez képest kinevezett póttagokból, végül pedig egy jegyzőből áll.

A bizottság elnökét és négy rendes tagját, ezek közül egy rendes tagot a Magyar Automobil Club meghallgatása mellett, továbbá a szükséges póttagokat a belügyminiszter nevezi ki.

A bizottság jegyzőjét a belügyminiszter rendeli ki.

A kerületi hivatalos szakértőket a bizottság javaslata alapján a gépészmérnöki képesítéssel, gyakorlati szakismerettel és vezetésben való jártassággal bíró szakférfiak sorából a belügyminiszter nevezi ki.

A kinevezés három évre szól, de a kinevezett időközben is felmenthető.

Az elnök, a tagok és a kerületi hivatalos szakértők a három év letelte után újból is kinevezhetők.

Gépjárműgyárosok és gépjárműkereskedők, vagy alkalmazottaik szakértőként ki nem nevezhetők.

A gépjárművek és a gépjárművezetők megvizsgálására szervezett szakértő bizottság és a kerületi szakértők szervezeti és működési szabályzatát e rendelet kiegészítő részét képező Utasítás állapítja meg.

9. §.

A gépjármű szakértői megvizsgálását Budapesten és a budapesti kerületben a rendőrhatóság kiküldött tisztviselőjének közbejöttével a szakértő bizottság elnöke által, a rendőrhatóság megkeresésére kirendelt szakértő teljesíti.

A vizsgálatot az ország többi kerületében ugyancsak a rendőrhatóság kiküldött tisztviselőjének közbejöttével az ez iránt megkeresett hivatalos kerületi szakértő teljesíti.

10. §.

Ha a szakértő a gépjárművet használhatósági szakvéleményében forgalombiztosnak nyilvánította és ha a vizsgálat a gépjárművet egyébként is közrendészeti szempontból megfelelőnek találta, az 1. sz. eljárás rendőrhatóság a forgalmi engedélyt kiadja, mely engedély ^{minta.} az ország egész területére érvényes.

11. §.

A gépjármű szakértői megvizsgálását meg kell ismételni azokra a gépjárművekre, amelyek:

1. a magánhasználatból a közhasználatba vétetnek át, vagy
2. a szakvélemény alapján szolgált szerkezettől eltérő szerkezettel szereltettek fel.

12. §.

Gyárosok az országban gyártott gépjárműveik szerkezetének általános megvizsgálását (típusvizsgálat) is kérhetik. Típusvizsgálat teljesítésére csakis a gépjárművek és a gépjárművezetők megvizsgálására Budapesten szervezett bizottság illetékes. Az ily irányú

kérelmet — az e rendelet kiegészítő részét képező Utasításban felsorolt rajzok és adatok melléklése mellett — kizárólag ezen bizottságnál kell előterjeszteni.

A típusvizsgálatról a bizottság, ha a gépjárművet az Utasításban foglaltaknak megfelelőnek találja, típusvizsgálati bizonyítványt ad ki. ^{2. sz. minta.}

Ha a bizottság a gépjármű szerkezetét megfelelőnek nem találja, a kérelmet megtagadó határozatot hoz, mely ellen az érdekelt a határozat közlését követő naptól számított 15 nap alatt a belügyminiszterhez fellebbezhet.

13. §.

Valamely megvizsgált typushoz tartozó gépjárműre a forgalmi engedély a típusvizsgálati bizonyítvány hiteles másolata alapján is kérhető a 6. §. a) és b) pontjában foglaltak megjelölésével.

Ez esetben a használhatósági szakvélemény kizárólag annak megállapítására terjed ki, hogy a gépjármű a típusvizsgálati bizonyítványban foglaltaknak megfelel-e.

14. §.

Azokat a próbameneteket, amelyeknek a rendes járatok időhöz kötött személyszállításra használni kívánt gépjárművek forgalmi engedélyének kiszolgáltatását — a szakértői megvizsgálás érdekében — meg kell előzniök, a járatok közlekedési vonalain kell teljesíteni.

15. §.

A forgalmi engedély kiadására alapul szolgáló használhatósági szakvéleményt — amennyiben az nem az eljárásról felvett jegyzőkönyvbe foglaltatott — a rendőrhatalóság megőrzi. ^{3. sz. minta.}

A kiszolgáltatott forgalmi engedélyekről a rendőrhatalóság nyilvántartást vezet. ^{4. sz. minta.}

A nyilvántartásokat negyedévenként közölni kell a budapesti m. kir. államrendőrség főkapitányságával, mely a forgalmi engedélyekről országos nyilvántartást vezet.

16. §.

A közhasználatra szolgáló gépjárműveket évenként egyszer forgalombiztonság szempontjából meg kell vizsgálni.

A belügyminiszternek jogában áll a magánhasználatra szolgáló gépjárműveknek a forgalombiztonság szempontjából való időszaki megvizsgálását is elrendelni.

Ezeket a vizsgálatokat az elsőfokú a rendőrhatóság a hivatalos szakértővel teljesíti, s annak megtörténtét a forgalmi engedélyre rávezeti.

17. §.

Ha a gépjármű birtokost cserél, ezt a forgalmi engedélyt kiszolgáltató rendőrhatóságnál tudomásvétel és az engedély átírása végett azonnal be kell jelenteni.

A nyilvántartó hatóság a cserét feljegyzi s az új forgalmi engedélyt a régi forgalmi engedély alapján, annak egyidejű bevonásával kiszolgáltatja.

18. §.

A 11. §. eseteiben a gépjármű forgalmához annak szakértői megvizsgálása után új forgalmi engedély szükséges.

19. §.

Ha a gépjárművet a forgalomból végleg kivonják, ezt a forgalmi engedélyt kiállító hatóságnál be kell jelenteni.

20. §.

E rendelet hatálybalépte után az úgynevezett próbakocsik is csak forgalmi engedéllyel közlekedhetnek.

Gyárosok az országban gyártott gépjárműveik alvázainak kipróbálását — szakértői megvizsgálás nélkül — díjtalanul kiadandó ideiglenes forgalmi engedély alapján teljesíthetik. Kötelesek azonban a gépjárművön az ideiglenes forgalmi engedélyben megállapított rendszámot olvashatóan feltüntetni.

21. §.

A forgalmi engedély kiadása céljából tartott hivatalos próbameneteknél a gépjárművön a 30. §. utolsó bekezdésében megállapított s a szakértő által rendelkezésre bocsátandó jelzőtábla alkalmazása szükséges.

22. §.

Az elsőfokú rendőrhatóság a területén közlekedő gépjárműveket közrendészeti szempontból indokolt esetben bármikor megvizs-

gálhatja. Műszaki hiány miatt azonban a forgalmi engedély csak a szakértő kedvezőtlen véleménye alapján vonható vissza.

Vissza kell vonni a forgalmi engedélyt, ha adatai nem az illető gépjárműre vonatkoznak.

23. §.

A rendőrhatóságnak a forgalmi engedély kiadását megtagadó, valamint a forgalmi engedélyt visszavonó (22. §.) határozata ellen az érdekelt a határozat közlését követő naptól számított 15 nap alatt a belügyminiszterhez fellebbezhet.

A fellebbezésnek nincs felfüggesztő hatálya.

II. FEJEZET.

A közhasználatra szolgáló gépjárművekről.

24. §.

Aki gépjárművel a vasuti jog szabályai alá nem eső személy- vagy árúszállítást, továbbá bérkocsi- vagy rendes járatú időhöz kötött társaskocsi-ipart akar gyakorolni, köteles az 1884 : XVII. törvény-cikkbe foglalt ipartörvény rendelkezéseihez képest iparigazolványt, illetőleg iparengedélyt szerezni.

25. §.

Az iparengedélyek kiszolgáltatására nézve, az 1884 : XVII. t.-cikk rendelkezésein felül, a törvényhatóságok és rendezett tanácsú városok által az idézett t.-cikk 11. §-a értelmében alkotott szabályrendeletek is irányadók.

26. §.

Viteldíj-jelzővel ellátott bérkocsiknál a viteldíj-jelző helyes felszereléséről és pontos működéséről a rendőrhatóság a forgalmi engedély kiszolgáltatása alkalmával próba útján meggyőződni köteles.

27. §.

Hibásan működő viteldíj-jelzővel ellátott gépjárművet forgalomban tartani tilos.

III. FEJEZET.

A gépjárművek forgalmi rendszáma.

28. §.

Minden megvizsgált és forgalmi engedéllyel ellátott gépjárműre úgy elől, mint hátul, rendszámot kell alkalmazni. A rendszámot a gépjármű elején az alváz keretén vagy tengelyén, fémből készült 12 centiméter magas fémtáblára, hátul pedig a gépjármű külső falán, vagy a tengelyen, 15 cm. magas fémtáblára kell festeni. Az első táblán a számok és betűk 80 mm. magasak és 15 mm. vonalvastagságúak, a hátsó táblán pedig 100 mm. magasak és 20 mm. vonalvastagságúak legyenek.

A hátsó tábla helyett az előirt méretben áttetsző és kivilágítható üveglap használható.

A magánhasználatra szolgáló gépjárművek rendszámán a jelzések fehér alapon vörös betűk (Budapesten vörös római számok) és fekete arab számok, a betűk (Budapesten a római számok) az arab számoktól vörösszínű kötjellel elválasztva.

A közhasználatra szolgáló gépjárművek rendszámán a jelzések fekete alapon vörös betűk (Budapesten vörös római számok) és fehér arab számok, a betűk (Budapesten a római számok) az arab számoktól vörösszínű kötőellel elválasztva.

A motoros kerék számtáblája 120 mm. hosszú, 70 mm. magas, rajta a számok és betűk 50 mm. magasak és 10 mm. vonalvastagságúak. A jelzőtábla színe — a rendeltetésre való tekintet nélkül — ugyanolyan, mint a magánhasználatra szolgáló más gépjárműveknél.

A jelzőtáblákat jókarban, olvasható állapotban kell tartani, a rájuk tapadt sártól meg kell tisztítani, sötétben pedig megfelelően meg kell világítani.

A jelzőtáblát eltakarni, bármi módon olvashatatlanná tenni, vagy a gépjárműre megszabott jelzéseken kívül más jelzést alkalmazni tilos.

29. §.

A rendszámot feltüntető jelzőtáblákat a használhatósági szakvélemény kiállítása alkalmával a hivatalos szakértő (8. §.) a rendőrhatalósághoz juttatja, amely azt a forgalmi engedély kiszolgáltatásakor a gépjárműre erősítetteti.

A rendszámok a kerületek szerint 1-től kezdődőleg adatnak ki.

Ha a gépjárművet abból a kerületből, amelyben rendszámát nyerte, állandó forgalom céljára más kerületbe viszik át, a rendőrhatalóság a régi rendszámot új rendszámmal cseréli fel, ezt az átnevezést a nyilvántartásba feljegyzi és arról a régi rendszámot kiállító rendőrhatalóságot, megfelelő feljegyzés végett értesíti. A régi rendszámot a rendőrhatalóság visszaküldi ahhoz a hivatalos szakértőhöz, aki azt kiadta.

30. §.

A rendszámokon a folyószámok elé helyezendő jelzések a gépjármű birtokosának lakhelye, illetőleg a gépjármű használati helye szerint a következők:

1. Budapest székesfőváros területén és a székesfővárosi m. kir. államrendőrségnek ezen kívül eső működési területén I., II., III. stb.
2. A budapesti kerületben (Esztergom, Fejér, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyék és Kecskemét, Székesfehérvár törvényhatósági városok) »B«
3. A brassói kerületben (Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Kis-Küküllő, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Udvarhely, Szeben vármegyék és Maros-Vásárhely törvényhatósági város) »R«
4. A debreczeni kerületben (Bihar, Hajdu, Máramaros, Szabolcs, Szatmár, Szilágy, Ugocsa vármegyék és Debreczen, Nagyvárad, Szatmárnémeti törvényhatósági városok) »D«
5. A győri kerületben (Győr, Komárom, Moson, Sopron, Vas, Veszprém vármegyék és Győr, Komárom, Sopron törvényhatósági városok) »G«
6. A kassai kerületben (Abauj-Torna, Bereg, Borsod, Gömör és Kis-Hont, Sáros, Szepes, Ung, Zemplén vármegyék és Kassa, Miskolcz törvényhatósági városok) »K«
7. A kolozsvári kerületben (Alsó-Fehér, Beszterce-Naszód, Hunyad, Kolozs, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos vármegyék és Kolozsvár törvényhatósági város) »O«

8. A pécsi kerületben (Baranya, Somogy, Tolna, Zala vármegyék és Pécs törvényhatósági város) »E«
9. A pozsonyi kerületben (Árva, Bars, Hont, Liptó, Nyitra, Pozsony, Trencsén, Turóc, Zólyom vármegyék és Pozsony, valamint Selmecz- és Bélabánya törvényhatósági városok) »P«
10. A szegedi kerületben (Békés, Bács-Bodrog, Csanád, Csongrád vármegyék és Baja, Hódmező-Vásárhely, Szabadka, Szeged, Ujvidék, Zombor törvényhatósági városok) »S«
11. A temesvári kerületben (Arad, Krassó-Szörény, Temes, Torontál vármegyék és Arad, Pancsova, Temesvár, Versecz törvényhatósági városok) »T«
12. A fiumei kerületben (Fiume város és kerülete) . . . »F«
- A hivatalos szakértők a használhatósági szakvélemény érdekében megtartandó próbák alkalmával a gépjárművön rendszámot kötelesek alkalmazni, melynek jele »Y« és a megfelelő arabszám.

IV. FEJEZET.

A gépjárművek vezetőinek képzéséről.

31. §.

Az 1. §-ban említett gépjárműveket csak oly egyén vezetheti, aki a megfelelő gépjárművezetői vizsgát sikerrel letette.

Közhasználatra szolgáló gépjárművet csak oly férfi vezethet, aki élete 21-ik évét betöltötte.

32. §.

Vezetői vizsgára nem bocsátható:

- a) aki élete 18-ik évét még be nem töltötte;
- b) aki a gépjárművek vezetésére való alkalmasságát kizáró betegségben, testi vagy szellemi fogyatkozásban szenved;
- c) akire nézve oly tények vannak megállapítva, amelyek miatt őt gépjármű vezetésére közbiztonsági vagy közrendészeti okokból megbizhatatlannak kell tekinteni.

33. §.

A vezetői vizsga a gépjármű hajtó ereje (6. §. e) szerint különböző. Minden vezetői vizsga csak oly hajtóerővel működő gépjármű vezetésére képesít, amely a vizsga tárgya volt.

Mindegyik vezetői képesítésnek két fokozata van:

a) első fokozat: 16-nál nem nagyobb lóerejű gépjárművek vezetésére;

b) második fokozat: 16-nál nagyobb lóerejű gépjárművek vezetésére.

Közhasználatban levő gépjárművek vezetőinek második fokozatú képesítéssel kell bírniok.

34. §.

A vezetés megtanulása csakis vezetői igazolvánnyal rendelkező egyén kíséretében és utmutatása mellett történhetik, amikor is ez utóbbit kell a gépjármű tényleges (felelős) vezetőjének tekinteni.

35. §.

A vezetői vizsgára bocsátást Budapesten és a székesfővárosi m. kir. államrendőrségnek ezen kívül való működési területén és a budapesti kerületre nézve a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányságánál, egyéb helyen pedig a lakhely szerint illetékes kerületi szakértő székhelyén levő elsőfokú rendőrhatóságnál kell kérni.

A kérvényben meg kell jelölni a folyamodó nevét, lakhelyét, eddigi foglalkozását, igazolni kell az életkort, meg kell jelölni, hogy mily hajtóerejű gépjárműre és mily fokozatra kívánja a folyamodó a képesítést, végül hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolni kell, hogy a folyamodó nem szenved olyan betegségben, avagy testi vagy szellemi fogyatkozásban, amely őt a vezetésben gátolná. Mellékelni kell továbbá kérvényezőnek az igazolványba helyezendő 6/9 cm. nagyságú, kemény lapra nem ragasztott arcképét.

36. §.

Az elsőfokú rendőrhatóság a kérvény vétele után a szükséghez képest megvizsgálja, vajjon a folyamodóra nézve nem forog-e fenn a 32. §. szerint kizáró körülmény? Ily körülmény megállapítása esetében a hatóság a kérelmet elutasítja. Ellenkező esetben a ható-

ság a vizsga idejét kitűzi s erről a kerületi hivatalos szakértőt, Budapesten a szakértő bizottság elnökét értesíti, aki a bizottság egyik rendes tagját a vizsgára hivatalos szakértőül kijelöli.

37. §.

A rendőrhatóság a vizsga idejét közli a folyamodóval, aki a vizsgáztatás céljára megfelelő hajtóerejű és fokozatú gépjárművet köteles a szakértő rendelkezésére bocsátani.

A vizsga műszaki részét a szakértő, a közrendészeti részt pedig a kiküldött rendőrtisztviselő teljesíti.

A vizsga részletes szabályait külön utasítás állapítja meg.

38. §.

5. sz. *minta.* A vizsga sikeres letétele esetén a rendőrhatóság a vezetői igazolványt kiszolgáltatja. Az igazolvány kiállításának módját az előbbi §-ban említett külön utasítás állapítja meg.

Sikertelen vizsga után csak hat hét leteltével lehet újból vizsgára jelentkezni.

39. §.

A vezetői igazolványt vissza kell vonni, ha előfeltételeinek bármelyike megszűnik, vagy ha a vezetői igazolvány adatai (személyleírás vagy fénykép) a személyazonosság ellen bizonyítanak.

A vezetői igazolványt visszavonó határozat ellen az érdekelt a határozat közlését követő naptól számított 15 nap alatt a belügyminiszterhez fellebbezhet. A fellebbezésnek nincs felfüggesztő hatálya.

40. §.

6. sz. *minta.* A kiszolgáltattott vezetői igazolványokról a kiállító rendőrhatóság nyilvántartást vezet.

V. FEJEZET.

A közlekedésről.

41. §.

A gépjárművet állandó figyelemmel és nagy elővigyázattal kell vezetni.

42. §.

Aki a gépjárművet vezeti, elindulás előtt köteles önmaga, vagy megfelelő képesítéssel bíró egyén útján meggyőződést szerezni arról, hogy a gépjármű a forgalom követelményei (gépezet, fékek, kormány, füstölés, megvilágítás, kürt stb.) szempontjából rendben van.

43. §.

A menetsebesség minden körülmények között olyan legyen, hogy a vezetőnek hatalmában álljon gépjárművét a személy- és vagonbiztonság veszélyeztetése nélkül vezetni.

47. §.

A városok és községek belterületén — ha teljesen szabad az ut — a személyszállításra szolgáló és 3.000 kg.-nál nem nehezebb gépjárművek legfeljebb 25 km. óránkénti menetsebességgel vezethetők, a 3.000 kg.-nál nehezebb gépjárművek pedig 20 km. óránkénti sebességnél nagyobb sebességgel nem haladhatnak.

A társaskocsi-iparban használt gépjárművekre, továbbá pótkocsi-kapcsolással közlekedő teherszállító gépjárművekre a forgalmi engedély kiszolgáltatása alkalmával állapittatik meg a legnagyobb menetsebesség.

44. §.

A menetsebességet a szükséghez képest a lépésben haladó lófogatú kocsi sebességéig kell mérsékelni:

- a) keskeny vagy nagyforgalmú utcákban;
- b) olyan utcákban, ahol a kocsit gyalogközlekedésre is szolgál;
- c) rendkívüli forgalom esetében;
- d) forgalmas utca-keresztezéseknél;
- e) erős útkanyarulatoknál;
- f) vasuti vágányok keresztezéseinél;
- g) egyik utcából a másikba való befordulásnál;
- h) a javítás alatt álló hidakon;
- i) házakból való kihajtásnál vagy házakba való behajtásnál;
- k) vásárok területén;
- l) menetekkel, csordákkal való találkozásnál, nagyobb utcai csoportosulásoknál, sötétben vagy sűrű ködben;

- m) ahol a vezető szabad kilátása akadályozva van ;
 n) lófogatokkal, kézen vezetett vagy szabadon hajtott állatokkal való találkozásnál ;
 o) ahol a gépek biztos működése az ut sikossága miatt bizonytalanná vált ;
 p) általában mindenütt, ahol a közlekedés szűk térre szorul, vagy bármiféle okból akadályozva van.

45. §.

Utcákba való befordulásnál jobbra a külső ívben, balra a belső ívben kell hajtani.

A menetsebesség lassítását, a megállást, vagy a menetirány megváltoztatását a vezető jelezni köteles.

46. §.

Ha az uttest egyik oldalát mélység vagy meredekebb lejtő határolja, és megállás válik szükségessé, a gépjárműnek lehetőleg a mélység vagy lejtő felőli oldalon kell megállania.

47. §.

Lófogattal való találkozásnál, ha a lovak nyugtalanzkodnak, a vezető gépjárművét lassítani és a szükséghez képest a gépjárművet megállítani, fenyegető veszély esetében pedig a motor működését megszüntetni köteles.

48. §.

A vezető kötelessége arra is ügyelni, hogy a gépjármű füstöt, bűzös gázokat — a huzamosabb állás utáni indítást kivéve — ne terjesszen, és a gépjárműből robbanó anyag az úttestre ki ne jusson. A városok (községek) belső területén az égési termékeket az exploziós motorból hangtompító edény kikerülésével, közvetlenül a szabadba bocsátani tilos.

49. §.

Sötétség beálltával, valamint ködben a gépjárművet elől két, hátul pedig egy szintelen üvegű lámpával meg kell világítani.

Erős fényű reflektoros lámpák fényét a városok belterületén homályos üveg alkalmazásával vagy egyéb megfelelő módon tompítani kell.

Mótoros kerekeket csak elől alkalmazott szintelen üvegű lámpával kell megvilágítani.

50. §.

A gépjárműnek lakott helyeken való megindításánál, utcák keresztezésénél és minden esetben, amidőn ezt a közlekedés biztonsága szükségessé teszi, kürtjelzést kell használni.

Riasztó, fülsértő vagy szokatlan hangú kürtjelzőket vagy más jelzőkészüléket városokban csakis tűzoltóság, mentők, vagy rendőri hatóság gépjárművei használhatnak.

51. §.

Balesetknél a gépjárművet azonnal meg kell állítani s lehetőség szerint első segélyt kell nyújtani.

52. §.

Ha a gépjármű szerkezetében vagy forgalomképességében hiány állana be, vagy a jelzőkürt hasznavehetetlenné válnék, vagy ha a gépjármű lámpája elromlanék, a gépjárművet lassú menetben, kevésbé forgalmas utakon kell vezetni.

53. §.

Nagyobb városokban, ahol az utcaforgalom nagyon élénk és az utcák szűkek, esetleg más érdekből is, a gépjárművel való közlekedést a rendőrhatalóság bizonyos napszakokra vagy alkalmakra korlátozhatja, vagy pedig azt mindenkorra el is tilthatja.

Olyan útvonalakon, melyeken a teherszállítás másnemű járművekkel is el van tiltva, a teherszállításra szolgáló gépjárművek nem közlekedhetnek. Ez a tilalom az üzleti kihordó könnyű gépjárművekre, valamint az ugyanilyen mótoros kerekekre nem terjed ki.

E tilalmakat megfelelő módon közhírré kell tenni és az utakon jelezni kell.

54. §.

Gépjármű-versenyre és gépjármű-korzóra a székesfővárosi m. kir. államrendőrség működési területén a főkapitánytól, az ország más területén a belügyminisztertől kell a verseny feltételeinek bejelentésével engedélyt kérni. A hatóság a versenyfeltételeket módosíthatja és kiegészítheti.

55. §.

A gépjármű vezetője csendőri vagy rendőri felszólításra a gépjárművet rögtön megállítani és minden felvilágosítást megadni, továbbá a forgalmi engedélyt és vezetői igazolványt (nemzetközi útigazolványt) kívánatra felmutatni köteles

56. §.

A vezetőnek a gépjárművet hosszabb időre elhagynia tilos, rövid időre is csak akkor szabad azt elhagynia, ha a hajtóerő működését beszüntette és megfelelő intézkedést tett, hogy illetéktelen egyén a gépjárművet meg ne indíthassa.

57. §.

A gépjárművek közötti közlekedésére, e fejezet rendelkezésein felül, az 1890 : I. t.-c.-nek a forgalom biztonságára vonatkozó határozmányai, valamint a közlekedés szabályozására vonatkozó egyéb jogszabályok is kiterjednek.

VI. FEJEZET.

A gépjárművek nemzetközi forgalmáról.

58. §.

Nemzetközi útigazolvánnyal külföldről érkező gépjárművek a belföldön a nemzetközi útigazolvány alapján külön forgalmi engedély nélkül közlekedhetnek.

A nemzetközi útigazolvány a gépjármű forgalomképességének és a vezető jogosultságának igazolására szolgál és a gépjármű részére szabad közlekedést biztosít a nélkül, hogy akár a gépjármű, akár annak a nemzetközi útigazolvány szerint jogosult vezetője újabb vizsgálat alá volna vethető.

Azt, hogy nemzetközi útigazolványt Magyarországon kívül mely államok állíthatnak ki, a belügyminiszter teszi közzé.

59. §.

Nemzetközi útigazolvány alapján közlekedő gépjárműnek a származási országban nyert, s a kocsí hátsó részén alkalmazandó rendszáma mellett a származási ország feltüntetésére különálló ovális

alakú 30 cm. hosszú és 18 cm. magas fehér államjelző táblával is el kell látva lennie, melyen legalább 10 cm. magas és 15 mm. vastag vonalú fekete nagy latin betűk, mőtoros kerékeknél 18 cm. hosszú, 12 cm. magas tábla, 8 cm. magas és 10 mm. vastag fekete latin nagy betű jelzi az országot, ahonnan a gépjármű való.

Nemzetközi megállapodás értelmében az államokat jelző betűk a következők:

Ausztria = »A«

Belgium = »B«

Bulgária = »BG«

Svájc = »Ch.«

Németország = »D«

Spanyolország = »E«

Franciaország = »F«

Anglia = »GB«

Görögország = »GR«

Magyarország = »H«

Olaszország = »I«

Monaco = »MC«

Montenegro = »MN«

Németalföld = »NL«

Portugália = »P«

Oroszország = »R«

Románia = »RM«

Svédország = »S«

Szerbia = »SB«

Amerikai Egyesült-Államok = »US«

60. §.

A nemzetközi útigazolványok kiadásuk napjától számított egy évi időtartamra érvényesek.

61. §.

A nemzetközi útigazolványokat az 59. §. utolsó bekezdésében megjelölt államok illetékes hatóságai vagy az erre felhatalmazott egyesületek hatósági ellenjegyzéssel állítják ki.

A nemzetközi útigazolványban foglalt írott adatok mindenkor latin vagy angol kurziv betűkkel irassanak.

62. §.

A nemzetközi útigazolványokat akkor, amikor a gépjárművek a külföldről a vámhatáron át be- vagy kilépnek, a vámhivatalok láttamozzák.

63. §.

A közlekedésnek e rendeletben és más hazai jogszabályokban megállapított egyéb szabályait a nemzetközi útigazolvány alapján közlekedő gépjárművek vezetői is megtartani kötelesek.

64. §.

Magyarországból külföldre közlekedő gépjármű részére a nemzetközi útigazolványt a belügyminiszter által erre ez idő szerint felhatalmazott Magyar Automobil Club, az illetékes elsőfokú rendőrhatalóságnak, Budapesten a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányságának láttamozása mellett állítja ki.

65. §.

A nemzetközi útigazolványt a Magyar Automobil Clubnál, mint a belügyminiszter által felhatalmazott egyesületnél kell kérni.

Mellékelni kell vagy fel kell mutatni a gépjármű forgalmi engedélyét, a vezető (vezetők) vezetői igazolványát, és csatolni kell a vezetőnek (vezetőknek) $4\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ cm. nagyságú felragasztásra alkalmas fényképét.

66. §.

A nemzetközi útigazolvány kiadásával egyidejűleg a rendszám mellé leendő felerősítés céljából átadatik az államjelző tábla, amely ovális alakú fehér alappal bíró, 30 cm. hosszú és 18 cm. magas, és amelyre fekete 15 mm. vastag vonalú, 10 cm. magas latin nagy »H« betű (Hongrie) van festve.

A három kerekű motoros gépjárműnél és a motoros kerékpárnál e táblácska méretei a következők: 18 cm. vízszintes irányban és 12 cm. függélyes irányban, a betű 8 cm. magas, vonalainak szélessége 10 mm.

67. §.

A nemzetközi útigazolvány elismerése vagy kiadása megtagadható:

1. ha nyilvánvaló, hogy a gépjármű e rendelet 3. §-ában megállapított kellékeknek már nem felel meg;
2. ha nyilvánvaló, hogy a jogosult vezetőnek már nincsenek meg azok a személyes tulajdonságai, amelyek a közbiztonság szempontjából kellő biztosítékot nyújtanak; vagy
3. ha a gépjármű birtokosa vagy vezetője az 59. §. utolsó bekezdésében megjelölt államok egyikének sem polgára.

68. §.

Ha a nemzetközi útigazolvány érvényét veszítette, vagy elismerése megtagadott, a nemzetközi útigazolvánnyal forgalomba

hozott gépjármű forgalmára és vezetésére e rendeletnek a belföldi forgalomra vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

Ha a nemzetközi útigazolvány elismerésének megtagadása a 67. §. 2. pontja alapján történt, a vezetői jogosultság megvonását a nemzetközi útigazolvány megfelelő helyén be kell jegyezni, és az alkalmazott új vezető jogosultságát a nemzetközi útigazolványban szabályszerűen fel kell tüntetni.

69. §.

A nemzetközi útigazolvány kiállításáért és az államjelző tábláért 10—10 korona díj jár.

70. §.

A nemzetközi útigazolvány kiállítása csak a 67. §-ban felsorolt okok valamelyike alapján tagadható meg.

71. §.

A nemzetközi útigazolvány elismerésének vagy kiállításának megtagadása esetében az érdekelt, a határozat közlését követő naptól számított tizenöt nap alatt, a belügyminiszterhez fellebbezhet.

VII. FEJEZET.

Díjszabás.

72. §.

A forgalmi engedélyért beadott kérelemmel egyidejűleg az alább megjelölt díjakat kell az eljáró rendőrhatalóságnál befizetni.

I. A gépjárműnek forgalmi engedély kiszolgáltatását megelőző megvizsgálásáért jár :

1. Egyedi vizsgálás esetén :

a) motoros kerékpár után	20 korona
b) egyéb gépjármű után	30 »

2. Ugyanazon bejelentő részére, ugyanazon napon teljesített ugyanolyan szerkezetű többrendbeli egyedi megvizsgálás esetén a fenti díjon kívül a további vizsgálatokért :

a) mőtoros kerékpár után	15	»
b) egyéb gépjármő után	25	»

3. Megvizsgált typushoz tartozó:

a) mőtoros kerékpár után	10	»
b) egyéb gépjármő után	20	»

4. A rendes járatı időhöz kötött, személyszállításra szánt gépjárművek forgalmi engedélyének kiszolgáltatását megelőző próbamenet (14. §.) költségeit és pedig: a részt vett tagoknak az állami tisztviselők utıköltségeire nézve fennálló szabályzat szerint számított utıköltségeket és tiz korona napidíjat a fél külön megfizetni köteles.

II. 1. A 16. §-ban említett ellenőrzési vizsgálatért:

a) a szakértő székhelyén	4 korona
b) a szakértő székhelyén kívül	10 »

2. A rendőrhatalóság által a 22. §. alapján elrendelt szakértői szemle költségei, ha a vizsgálat szükségesnek bizonyult, a felet terhelik. A költségek megállapítása a I. 4. pont szerint történik.

A forgalmi engedély kiszolgáltatása alkalmával a gépjárműre erősítendő két jelzőtábláért 15 korona, a mőtoros kerékpárra erősítendő tábláért 5 korona, a forgalmi engedély kiállításáért pedig 2 korona díj fizetendő be az eljáró rendőrhatalóságoknál.

73. §.

A typusvizsgálatért beadott kérvényhez csatolni kell az alábbi megjelölt díjaknak a szakbizottság részére a m. kir. postatakarék-pénztárba történt befizetését igazoló elismervényt:

A díj:

a) mőtoros kerékpár után	50 korona
b) egyéb gépjármő után	100 »

74. §.

A vezetői igazolványért beadott kérelemmel (35. §.) egyidejűleg az alább megjelölt díjakat kell az eljáró rendőrhatalóságnál befizetni.

1. A szakértő székhelyén:

a) gépjárművezetői vizsga után	20 korona
b) mőtoros-kerékpárvezetői vizsga után	15 »

2. A szakértő székhelyén kívül a vizsgázo által kért helyen és időben bármely vizsga után a külön megtérítendő útiköltségen kívül . . . 100 korona.

Megjegyzések a 72—74. §-okhoz:

1. A fent megállapított díjakon kívül a felet más költségek megtérítésének kötelezettsége nem terheli.

2. Ha a gépjármű megvizsgálása az eljáró egyének hibáján kívül eső okból a megállapított napon be nem fejezhető, akkor minden további napért az I. 2. pont alatti díjakkal egyenlő magasságú pótdíj is fizetendő.

3. A befizetett díjak vissza nem követelhetők akkor, ha a bejelentett gépjárműnek megvizsgálása a kitűzött napon az eljáró egyének hibáján kívül eső okból teljesíthető nem volt, vagy sikerre nem vezetett.

4. A vizsgálatok folytatása, illetőleg ismételt felvétele esetében a szabályszerű díjak újból esedékesek, s a díjak tényleges lefizetését igazolni kell.

75 §.

A bélyegilletékek tekintetében a fennálló bélyeg- és illeték-szabályok irányadók.

VIII. FEJEZET.

Büntető rendelkezések.

76. §.

Kihágást követ el s tizenöt napig terjedhető elzárással és kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki gépjárművet e rendelet értelmében szükséges forgalmi engedély vagy nemzetközi utigazolvány nélkül a közuti forgalomban vezet, vagy aki, habár forgalmi engedéllyel vagy nemzetközi utigazolvánnyal közuti forgalomban oly gépjárművet vezet, amelyről tudja, hogy a 3. §-ban megkivánt kellékek valamelyikének meg nem felel.

Ugyanezzel a büntetéssel büntetendő a gépjárműbirtokos is, aki a gépjárművet forgalomban tartja, ha a gépjármű közuti forgalmához szükséges forgalmi engedélye vagy nemzetközi utigazolványa nincs, vagy tudja, hogy a gépjármű a 3. §-ban megkivánt kellékek valamelyikének meg nem felel.

77. §.

Kihágást követ el és kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki közhasználatra szolgáló gépjárművet hibásan működő viteldíjjelzővel tart forgalomban.

78. §.

Kihágást követ el s tizenöt napig terjedhető elzárással és kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki abból a célból, hogy a gépjármű azonosságának megállapítását megnehezítse, a gépjárművön alkalmazott jelzőtáblát eltávolítja, megváltoztatja, eltakarja vagy olvashatóságát egyébként akadályozza, vagy megszábot jelzőtáblával el nem látott gépjárművet szabályszerű jelzőtáblának látszó jelzéssel jogtalanul ellát, vagy a megszábot jelzőtáblán felül a gépjárművön még nem engedett jelzést alkalmaz.

79. §.

Kihágást követ el s tizenöt napig terjedhető elzárással és kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki gépjárművet a közúti forgalomban e rendelettel megszábot vezetői igazolvány, vagy az őt a gépjármű vezetésére jogosító érvényes nemzetközi utigazolvány nélkül vezet; úgyszintén az, aki a tőle visszavont vezetői igazolványt a hatóság felszólítására be nem szolgáltatja.

Ugyanezzel a büntetéssel büntetendő a gépjárműbirtokos is, ha a gépjárművet oly vezetővel tartja közúti forgalomban, akinek e rendelettel megszábot vezetői igazolványa, vagy a gépjármű vezetésére jogosító érvényes nemzetközi utigazolványa nincs, vagy akiről tudja, hogy a hatóság a vezetői jogosultságot tőle visszavonta.

80. §.

Kihágást követ el, — és amennyiben cselekménye súlyosabb becsapítás alá nem esik, — kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a gépjárművezető, aki e rendeletnek 41—50., 52—53. és 55—57. §-aiban felsorolt rendelkezések valamelyikét megszegi.

Az a gépjárművezető, aki a 41—45., 47. vagy 55. §-ok valamelyikébe ütköző cselekmény miatt már két ízben büntetve volt, ha utolsó büntetésének kiállása óta egy év még nem telt el, a most idézett §-ok bármelyikébe ütköző újabb cselekménye miatt

a pénzbüntetésen felül tizenöt napig terjedhető elzárással is büntetendő.

81. §.

Kihágást követ el s tizenöt napig terjedhető elzárással és kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a gépjárművezető, aki baleset alkalmával a gépjárművet meg nem állítja, vagy kilétének megállapítását egyébként meghiusítani törekszik.

Nem büntethető a vezető, ha a megállás a fennforgó körülmények miatt veszéllyel járt volna és a balesetet legkésőbb a következő napon — kilétének, a gépjármű azonosságának és eljárása okának igazolása mellett — a belföldi rendőrhatóságnak bejelenti.

82. §.

Kihágást követ el és kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki az 54. §-ban megkívánt engedély nélkül, vagy az engedély megszegésével gépjárműversenyt vagy gépjárműkorzót rendez.

83. §.

Kihágást követ el és ötven koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, aki a 16. §-ban előírt vagy elrendelt ellenőrzési szemlén meg nem jelen, és elmaradását elfogadhatóan nem igazolja.

84. §.

Az 1879 : XL. t.-c. 1. §-a értelmében kihágásnak nyilvánított ezen rendőri rendelkezések és tilalmak megszegése miatt az eljárás a rendőri büntető bíróságként eljáró közigazgatási hatóságnak, és pedig a székesfővárosi m. kir. államrendőrség működési területén a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Harmadfokban a belügyminiszter bíraskodik.

85. §.

Ha a rendőri büntető eljárás során oly körülmények nyertek megállapítást, amelyek e rendelet szerint a forgalmi engedély vagy a vezetői jogosultság visszavonására okul szolgálhatnak, a kihágási ügyben eljáró rendőri büntető bíróság a visszavonás kérdésében is határoz.

IX. FEJEZET.

Vegyes, átmeneti és életbeléptető rendelkezések.

86. §.

A fegyveres erő és a m. kir. posta gépjárművezetőire — addig, amíg azok kizárólag a nevezetteknek tesznek szolgálatot — e rendeletnek csak a 3., 41—52. és 57. §-ai terjednek ki.

A fegyveres erő és a m. kir. posta gépjárműveit rendszám-sorozattal a szakértő bizottság látja el, míg a vezetők szolgálati úton nyerik képességük alapján vezetői igazolványukat.

87. §.

A tűzoltóság és a mentő-egyesületek gépjárműveinek megvizsgálása díjtalanul történik. Ezen gépjárművek vezetői a 43—49., valamint 51—52. §-okat, amennyiben ezt fontos érdekek kívánják, megtartani nem kötelesek.

88. §.

A Horvát-Szlavonországokban az ottani szabályoknak megfelelően kiadott forgalmi engedélyek és vezetői igazolványok érvényességük időtartamára e rendeletben megszabott forgalmi engedéllyel és vezetői igazolvánnyal egyenlő hatályúak. Az ilyen forgalmi engedély alapján közlekedő gépjárművek jelzőtábláján a folyószám előtt »C« betű áll.

89. §.

A Boszniában és Hercegovinában az ottani szabályoknak megfelelően kiadott forgalmi engedélyek és vezetői igazolványok érvényességük időtartamára Magyarország területén is szabad közlekedésre jogosítanak, ha az ily gépjármű vezetője a határon belépván, az utvonal mentén valamely közel fekvő rendőrhatalóságnál jelentkezett és forgalmi engedélyét, valamint vezetői igazolványát láttatkozás végett bemutatta. Az ily gépjárművek jelzőtábláján a folyószám előtt kis latin betűk állnak.

90. §.

E rendelet hatálya alá esnek a rendelet életbelépte előtt használatba vett gépjárművek is. A rendelet életbeléptetői számított 3 hónapon át azonban eddigi forgalmi engedélyük alapján és eddigi rendszámukkal közlekedhetnek; mindazáltal ezen idő alatt is külföldi forgalomban nemzetközi útigazolvánnyal csakis azon gépjár-

művek közlekedhetnek, amelyek e rendelet 3. és 4. §-ában felsorolt kellékeknek is megfelelnek.

Az ily gépjárművekre, ha azok hatóságilag egyszer már megvizsgáltattak, a forgalmi engedély újabb szakértői megvizsgálás nélkül is kiszolgáltatható.

91. §.

E rendelet hatálybalépte előtt kiadott vezetői igazolványok a rendelet hatálybalépte után 60 nappal hatályukat veszti. Oly vezetők tehát, akiknek régi bizonyítványuk van, új vezetői igazolványt kötelesek szerezni, ezektől azonban vizsgadíj nem követelhető, és ha a vezetői vizsgát már egyszer letették, a vizsgáztatás is elengedhető.

92. §.

Az utakon a veszélyes helyek jelzésére csakis az Utasításban megállapított egységes jelzőtáblák használhatók.

A táblákat a jelzendő helytől körülbelül 250 méterre kell felállítani, kivéve ha a helyek fekvése ezt lehetetlenné teszi. Ha az akadályt jelző tábla távolsága a 250 métert jelentékenyen meghaladná, különleges intézkedések tehetők.

A jelzőtáblákat az utra függőlegesen kell felállítani.

93. §.

E rendelet — a VIII. fejezet kivételével — 1910. évi május hó 1-én lép életbe; a VIII. fejezet életbelépésére nézve az 1879: XL. t.-c. 9. §-ának vonatkozó rendelkezése irányadó.

94. §.

Az I. fejezet 8. §-ában említett kerületi szakértők működésének megkezdési idejét külön rendelet állapítja meg, s addig a kerületi szakértők helyett a szakértőbizottság tagjai járnak el.

95. §.

A gépjárművek nemzetközi forgalmáról szóló VI. fejezetben foglalt nemzetközi utigazolványok alkalmazásának kezdő időpontja, a nemzetközi utigazolványok kiállítására jogosult államok (59. §.) felsorolásával egyidejűleg, külön rendeletben fog közzététetni.

Budapesten, 1910. évi április hó 29. napján.

Gróf Khuen-Héderváry s. k.

Melléklet az 57.000/1910. B. M. sz. rendelethez.

Utasítás az uti gépjárművek tárgyában kiadott rendelethez.

Tartalomjegyzék.

I. rész. Eljárás a gépjárművek megvizsgálásánál.

II. rész. Eljárás a gépjárművezetői vizsgáknál.

III. rész. A) A gépjárművek és a gépjárművezetők megvizsgálására Budapesten felállított szakbizottságnak szervezete, valamint a kerületi hivatalos szakértők működési szabályzata.

B) A kerületi hivatalos szakértők működési szabályzata.

C) A díjak befizetése, elosztása és elszámolása.

Függelék: A rendelet folytán használandó nyomtatványok mintái és az utakon használható akadályjelzések.

I. RÉSZ.

Eljárás a gépjárművek megvizsgálásánál.

Általános határozmányok.

1. §.

A gépjármű használhatóságának megítélésénél különösen azok a szerkezeti részek jönnek figyelembe, amelyek elromlása vagy helytelen működése folytán a gépjármű veszélyt idézhet elő, különösen tehát a tengelyek, a kormány szerkezet, a fékek, a támasztórúd, a hátrafelé menetelre szolgáló szerkezet és a kerekek.

Az említett szerkezetek anyagait a gyáros szabadon választhatja, de felelős azért, hogy szakszerű kezelés mellett az üzemképesség veszélyeztetve nem lesz.

Robbanás és tűzveszély megállítására szolgáló előírások.

2. §.

Azoknál a gépjárműveknél, melyek üzemanyaga robbanó anyag, az üzemanyag tartányát szivós, rozsdamentes anyagból kell

készíteni, és a tartányon az illesztéseknek (a szegecselteteket és lágyan forrasztottakat, továbbá a keményen forrasztottakat és hegesztetteket kivéve) kétszeresen átlapoltnak és forrasztottnak kell lenniök. A tartányok 1·0 atm. hydr. túlnyomásra szerkesztendők. A tartányok a gépjárműbe akként építendők be, hogy sérülések ellen meg legyenek védve s legmélyebb pontjuk a földtől legalább 30 centiméterre legyen. A töltőnyílást olyan kicserélhető finom szövésű dróthálával kell felszerelni, mely a láng átcsapását meggátolja. Hegesztett tartányok kiolvadóval, vagy biztonsági szeleppel látandók el. A szerelvényeket nem elég a tartányhoz hozzáforrasztani, hanem azokat egyuttal ahhoz hozzá kell szögecselni, illetőleg csavarokkal oda kell erősíteni.

A tartány teljes kiüríthetése végett annak legalsó részén leeresztő csap alkalmazandó. Azokon a tartányokon, amelyekben a folyadék állását jelző kémcső van, a szerelvény alsó csapjának elzárhatónak kell lennie.

Amennyiben az üzemanyagot az égési termékekkel nyomjuk át a motorba, az égési terméket vezető csőbe egy nyomáscsökkentő szelepet s ez elé egy szitát kell beiktatni.

3. §.

Az üzemanyag vezetésére szolgáló csövet akként kell megerősíteni, hogy hosszváltozások lehetségesek legyenek. Az összeköttetéseknel a csövekre rácsavart és ráforrasztott karmantyúkat kell felerősíteni, vagy pedig fémtömítő anyagok alkalmazandók. Hasonló megerősítés szükséges a szerelvényeknél, kivéve ha azok keményen lettek forrasztva.

Az üzemanyag részére szolgáló csővezetékekkel összeforrasztott csavarbetéteknek vagy karmantyuknak keményen forrasztottnak kell lenniök, az üzemanyagtartányok szerelvényein azonban, ha a forrasztás csak tömítés céljára szolgál, lágy forrasztás is alkalmazható.

A csővezetékeken a tartány közelében, esetleg magán a tartányon könnyen hozzáférhető elzáró csap alkalmazandó. Ha az üzemanyag a tartányból nyomással továbbítatik, elegendő egy nyomásleeresztő csap alkalmazása.

A porlasztó, az uszó és a csővezeték akként helyezendők el, hogy a belőlük esetleg kiömlő üzemanyag az égéstermékek elveze-

tésére szolgáló csőre, valamint az áramelosztóhoz és mágneshez ne juthasson.

4. §.

Ha a gépjármű alváza alul védőburkolattal van ellátva, az összegyülemlő folyadékok gyors eltávolítására annak legmélyebb pontján nyílás alkalmazandó.

5. §.

Az elektromos vezetékek jól szigeteltek legyenek s akként helyezendők el, hogy rövidzárlat elő ne fordulhasson.

Magas feszültségű vezetékek elsőrendű szigeteléssel birjanak s különös gonddal helyezendők el.

Izzógyújtó nem alkalmazható.

6. §.

A gőzüzemű gépjárműveknél a kazánokra vonatkozó szabályok is betartandók.

Ezenkívül a szerkezet olyan legyen, hogy a szabadba szikra ki ne juthasson. A tűztér a gépjármű éghető alkatrészeitől tűzmentesen elszigetelendő, és a hamutér akként készítendő, hogy abból izzó salak a szabadba ki ne juthasson.

Füst, ártalmatlan gázok és zaj kikerülése.

7. §.

A robbanó anyagoknak a gépjárműben oly tökéletesen kell elégniök, s oly olajozó-szerkezet alkalmazandó, hogy a huzamosabb állás utáni indítást kivéve, a gépjármű füstöt ne terjesszen.

Az égési termékek, illetőleg a fáradt gőz elvezetése megfelelő hangtompító edényen keresztül történjék. A gépjárműnek oly szerkezetekkel való felszerelése, melyekkel az égési termékek hangtompító edény kikerülésével vezethetők el, meg van engedve, de e szerkezetek lakott területeken nem használhatók.

Azoknál a gőzerejű gépjárműveknél, amelyeknél füstöt okozó tüzelőanyag használtatik, füstemésztő készüléket kell alkalmazni.

A kormány szerkezet.

8. §.

A kormánykerék forgási szöge a gépjármű sebességéhez viszonyított legyen.

A kormány szerkezet mozgatása és tartása aránylag kis erőt igényeljen. Egyszerű emeltyűs kormány szerkezetet (fogasrúd-kormány, egy kormányorsón megerősített emeltyű) csakis 350 kgrnál kisebb súlyú gépjárműveknél lehet alkalmazni.

Nagyobb súlyú gépjárműveknél ellenben mindig áttételes és önzáró kormány szerkezetet kell alkalmazni (végtelen csavar, orsó stb.). A kormány szerkezet szilárdan ágyazandó. A kormányrudazat összes csapjai koronaanyával és sasszeggel, esetleg más hasonló biztonságu szerkezettel látandók el.

A kormányrendszer könnyen áttekinthető legyen; azokat felhágókkal eltakarni nem szabad; a kormányrudazat csuklóinak bőrrrel való borítása azonban meg van engedve.

Fékszerkezetek.

9. §.

A fékszerkezetek működésének hatályosnak kell lennie, ami a gyakorlati vizsga alapján bírálendő el.

A fékszerkezeteket könnyen hozzáférhető utánállítható berendezéssel kell ellátni.

Az alkalmazott fékek egymástól függetleneknek akkor tekintendők, ha működésük nem közös szerkezetből történik.

A féket kéziemeltyűvel vagy lábemeltyűkkel kell működésbe hozni. Azoknál a gépjárműveknél, amelyek önsúlya 6 tonnánál nagyobb, valamint a pótkocsiknál, orsós fékek is alkalmazhatók.

A differentialfékek akként helyezendők el, hogy azok a tengelykapcsolás megszüntetése esetében is működjenek. Azoknál a gépjárműveknél, amelyek 3.000 kgrnál nagyobb önsúllyal bírnak, a differential-fékszerkezet vízűtésre legyen berendezve, vagy mótorfék alkalmazandó.

Támasztórúd.

10. §.

A hátrafelé csuszást meggátló támasztórúd a gépjármű hossz-tengelyvonalában, avagy ettől szimmetrikusan helyezendő el. A támasztó-

rúd a vezető üléséből kezelhető s oly hosszú legyen, hogy az átvétődés ki legyen zárva.

A gépjármű teljesítményének megállapítására vonatkozó előírások.

11. §.

A négyütemű robbanó motoroknál a teljesítmény meghatározására ez idő szerint a következő képlet szolgál:

$$N_e = \frac{id^2}{20}$$

d = a henger furata centiméterben, i = a hengerek, illetőleg a mozgó dugattyúk száma.

12. §.

Elektromos gépjárműveknél a teljesítmény meghatározására ez idő szerint a következő képlet szolgál:

$$N_e = \frac{K \cdot G}{8}$$

G = az elektromos gépjármű összsúlya teljes terhelés mellett;
 K = az elektromos gépjárművel legalább egy órán át rendes, lehetőleg sík országúton megtartott próba alkalmával az egy óra alatt megtett kilométerek száma; 8 = az ez idő szerint megállapított tényező.

13. §.

Gőzgépeknél, valamint különleges szerkezetű motoroknál (kétütemű stb.) a teljesítmény megállapítása a bizottság által előírt útmutatás alapján eszközözendő.

Külön előírások az elektromos gépjárművekre.

14. §.

Az elektromos gépjárművek úgy készítendők, hogy az üzemben netán fellépő szikraképződés valamely anyagot meg ne gyújtson, miért is az elektromotor közelében gyulékony anyagot, avagy gyulékony anyag vezetésére szolgáló csöveket elhelyezni nem szabad.

15. §.

Akkumulortelepeket az elektromos gépjárművekben csakis faalapzaton szabad felállítani, mely esetben egyszeri szigetelésű és nedvességet magába nem szívó betétek alkalmazása elégséges.

A fának savtartalmú lakkal való kétszeres bevonása a betétek használatát pótolja.

Ezen felül a telepek elhelyezésénél arra is tekintettel kell lenni, hogy a gépjármű használói a telepekhez hozzá ne férhessenek. A telepek megfelelő szellőztetéséről gondoskodni kell. Celluloidot szekrények céljaira felhasználni nem szabad.

16. §.

A vezetékeket (úgy az akkumulátor és motor közötti tápvezetéket, mint a fékek vezetékait stb.) legfeljebb az alanti táblázatban megjelölt áramerőségekkel szabad igénybe venni.

Keresztmetszet mm ² -ben	Üzemerősség ampèrekben	Keresztmetszet mm ² -ben	Üzemerősség ampèrekben
0.75	4	95	165
1	6	120	200
1.5	10	150	235
2.5	15	185	275
4	20	240	330
6	30	310	400
10	40	400	500
16	60	500	600
25	80	625	700
35	90	800	850
50	100	1000	1000
70	130		

Csupasz vezetékeket akkor szabad beépíteni, ha szigetelésük teljes biztonságot nyújt, és ha avatatlanok azokhoz nem férhetnek.

A szigetelt vezetékeket akként kell használni, hogy szigetelő anyaguk a szomszédos ellenállásoknak, illetőleg a fűtőkészülékeknek melegtől veszélyeztetve ne legyen.

A táp- és fékvezetékeket a készülékekkel csavarokkal kell összekötni, illetőleg összeforrasztani.

Egymás mellett lefektetett szigetelt tápvezetékeket közös vízmentes védőburkolattal körülvenni csak akkor szabad, ha az egyes vezetékeknek eltolódása és egymással való súrlódása ki van zárva. Rendszerint a szigetelt vezetékeket külön-külön kell elhelyezni és ott, ahol azok falakon, padlózaton avagy lemezeken vezettetnek át, szigetelő anyagok használandók, nehogy átrágódás fordulhasson elő.

Magában a kocsi-korbában a szigetelt vezetékeket közvetlenül a fára is fel lehet erősíteni, de azt falécekkel be kell burkolni.

Az elhajlásnak és elcsavarodásnak kitett vezetékek hajlékony anyagból készitendők és ezenfelül, amennyiben elszigeteltek, az időjárás befolyásától is megvédendők.

17. §.

Minden elektromos gépjárművet főkioldadó biztosítókkal, vagy önműködő kikapcsolóval kell felszerelni.

A tápvezetéken kívüli vezetékek külön biztosítandók. A vegyesüzemű gépjárműveknél (benzin-elektromórnál) a főáramkörben biztosítókat alkalmazni nem kell.

A tápvezetékektől független fékvezetékeknél biztosítás nem alkalmazandó.

18. §.

A gépjárművön a vezető üléséből kezelhető főkikapcsolónak kell lennie, amely lehetővé teszi a tápvezetékeknek az indító kapcsolótól való független kikapcsolását.

A tápvezetékektől független fékvezetékek kikapcsolása csak az indító kapcsolóval foganatosítható.

19. §.

A telepből táplált lámpák vezetékei vízmentes gummiszigetelésűek legyenek.

Pótkocsival kapcsolt gépjárművek.

20. §.

Személy vagy teherszállító gépjárművel rendszerint csak egy pótkocsi vontatható. A pótkocsikat biztos működésű fékkel és a hátrafelé csuszást meggátló támasztórúddal kell felszerelni.

A kerekek felülete sima legyen, a pótkocsik kerekei pedig lehetőleg a gépjármű nyomvonalát kövessék.

A gépjármű és a pótkocsi között a főkapcsolón kívül még biztonsági pótkapcsoló is alkalmazandó.

21. §.

Egynél több, de legfeljebb három pótkocsi vontatása csak oly rendszer mellett engedtetik meg, ahol a pótkocsik kerekei a vontató gépjármű nyomvonalát a kanyarulatokban is követik.

Ha a pótkocsikat a vontató gépjárműről kezelhető központi fékrendszerrel lehet fékezni, akkor külön féket a pótkocsikon nem kell alkalmazni.

Vontató gépjárművek ugyanolyan elbírálás alá esnek, mint egyéb gépjárművek, amennyiben azonban ezeknél a gépjárműveknél nem rugalmas kerékabroncsok használtatnának, azok felülete csak sima lehet.

A gépjárművek megvizsgálásánál követendő eljárás.

22. §.

A hivatalos szakértő mindenekelőtt arról győződik meg, hogy a bemutatott gépjármű fenti szakaszoknak megfelel-e?

Gondosan megvizsgálendő, vajjon: 1. a kormányrúd szilárdan van-e beágyazva és a kormányrudazat csuklóinál túl sok játék nem érezhető-e? 2. a kerekek akadálytalanul fordíthatók-e és a fékemlyűk könnyen működnek-e? 3. a fékekhez szolgáló vezetékek és áttételekben nincs-e túl sok játék? 4. a fékek általában biztosan és egyöntetűen működnek-e? 5. a fékek szabályozására szolgáló utánállításhoz könnyen hozzá lehet-e férni? 6. a kezeléshez szükséges szerelvények a vezető ülésről könnyen kezelhetők-e? 7. az üzemanyag tartánya, valamint az üzemanyag vezetékai előírás szerint készültek-e?

A gépjármű összsúlyának megállapítása mérlegelés útján eszközlendő, de a gépjárműben levő üzemanyag (olaj, viz, benzin), szerszámok stb. súlya levonásba hozandó.

23. §.

A gépjármű fenti megvizsgálása után a gépjárművel próbamenet tartandó. Hogy a fékek működéséről biztos meggyőződést

lehesen szerezni, a próbamenet lehetőleg teljes megterheléssel végzendő.

A vizsga addig tart, amig a szakértő meggyőződést szerzett arról, hogy a gépjármű mindenféle sebesség mellett forgalombiztos.

Különös figyelem fordítandó a kormányozhatóságra, a fékek működésére, a lejtőn való biztos megállásra (támasztórudak működése) és a hátrafelé menetelre; megfigyelendő, vajjon a gépjármű zajtalanul jár-e s nem terjeszt-e túlságos füstöt.

A támasztórudazat lejtős úton úgy az üres, mint megterhelt gépjárművel kipróbálandó.

A próbák kevésbé forgalmas utakon és oly útvonalakon tartandók, ahol emelkedések és kanyarulatok vannak.

A próbák alatt a gépjárművön rendszám alkalmazandó.

A mótoros kerékpár megvizsgálásánál a vezető a gépjárművel a szakértő utasításának megfelelő meneteket tartozik végrehajtani.

A menetpróbák befejezése után a szakértő megvizsgálja, vajjon az egyes szerkezetekben, illetőleg alkatrészekben nem állt-e be olyan változás, mely a forgalom biztonságát veszélyeztetné.

7. sz. A kiszolgáltattott használhatósági szakvéleményekről a hivaminta. talos szakértők (Budapesten a bizottság) nyilvántartást vezetnek.

A típusvizsgálat.

24 §.

A típusvizsgálat iránti folyamodványok a gépjárművek és a gépjárművezetők megvizsgálására szervezett bizottságnál nyújtandók be, és a folyamodványhoz 2 példányban melléklendő a vizsgálat tárgyát képező típus shematikus rajza, valamint a műszaki leírás. A rajzon áttekinthetően feltüntetendők a mótör-, a hajtómű, a kormány szerkezet és a fékszerkezetek.

A műszaki leírásban megjelölendők:

1. a gyáros neve és lakása;
2. a típus megjelölése;
3. a gépjármű neve (automobil vagy mótörkerékpár);
4. az erőforrás neve (benzin, gőz, elektromos stb.);
5. a gép vagy mótör kiviteli módja (négy vagy kétütemű, vegyes üzeműek, fő- vagy mellékáramkörű mótör);

6. a gép vagy motor teljesítményének megállapítására vonatkozó adatok (hengerszám, furat, löket, Volt, Ampére);
7. a gőzfejlesztő nagyságára és kiviteli módjára vonatkozó adatok (kazánnyomás, accumulator-telep);
8. az erőátadás módja (kardan, lánc, dörzstárcsa, fogaskerék stb.);
9. a kormány szerkezet kiviteli módja és az áttétel;
10. a fékek száma, rendszere, méretei és az áttételi viszonyok;
11. a hátrafelé csuszást meggátló támasztórúd szerkezete;
12. az üzemképes alváz önsúlya;
13. az alváz hordképessége;
14. a gép vagy motor teljesítménye.

A folyamodvány átvétele után a bizottság elnöke egy tagot jelöl ki, aki mint hivatalos szakértő megvizsgálja, vajjon a rajzokban és műszaki leírásban foglaltak a típusra vonatkoznak-e és azzal a tényleges kivitel megegyezik-e? Ezért a furat és löket mindenkor utánmérendő, és a forgalom biztonsága szempontjából fontos gépalkatrészek szétszedése is követelhető, hogy amennyiben más azonos alkatrészek készletben nem lennének, ezek vizsgáltassanak meg és megállapíttassék az is, vajjon a kérdéses típusnál az alkatrészek a műszaki leírásban beírtaknak s a rajzoknak megfelelnek-e?

A gép teljesítményének megállapítása a típusvizsgálatot kérelmező gyáros telepén hajtandó végre. A megvizsgálandó típusú géppel laboratóriumban, maximális terhelés mellett, 2 órán át az üzemszerűnek megfelelő teljesítményi próba tartandó. A nyert értékekből az elektromotoroknál 10%, egyéb gépeknél 15% levonásba hozandó.

A rajzok megvizsgálása, illetőleg a laboratóriumi kísérletek után a gépjármű gyakorlatilag is kipróbálandó.

A próbánál a gépjárművek a megengedett legnagyobb megterheléssel (a legnehezebb kocsi korbával és a maximális személylétszámnak megfelelő terheléssel) vizsgálandók meg.

A vizsgálat eredményére kiterjeszkedő szakvélemény a bizottság legközelebbi ülésén terjesztendő elő.

A bizottság a kedvező szakértői vélemény alapján a típust forgalombiztosnak nyilvánítja, minek hitelül a bizottság elnöke a műszaki leírást és rajzot megfelelően záradékolja, annak egyik

példányát megőrzi, másik példányát pedig a típusvizsgálati bizonyítvánnyal együtt a félnek kiszolgáltatja.

8. sz. A kiszolgáltatott típusvizsgálati bizonyítványokról a bizottság minta. nyilvántartást vezet.

25. §.

Amennyiben a typushoz a gyáros különböző erősségű mótor kíván alkalmazni, a próba a legerősebb mótorral ellátott gépjárművel tartandó meg. A próba kedvező eredménye esetében a bizottság a kiszolgáltatott típusvizsgálati bizonyítvány érvényességét a typushoz tartozó gyengébb mótorú gépjárművekre is kiterjeszti.

II. RÉSZ.

Eljárás a gépjárművezetői vizsgánál.

A vizsgára való jelentkezés.

26. §.

A vezetői igazolvány elnyerése vizsga letételéhez van kötve, mely vizsgára való bocsátást Budapesten és a székesfővárosi m. kir. államrendőrség működési területén, valamint a budapesti kerületben a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányságánál, egyéb helyen pedig a kerületi hivatalos szakértő lakhelye szerint illetékes elsőfokú rendőrhatalóságnál kell kérni. A kérvényben megjelölendő a folyamodó neve és lakhelye, születési helye, ideje, továbbá eddigi foglalkozása.

A kérvényhez melléklendők:

1. Hatósági orvosi bizonyítvány, mely igazolja, hogy a kérelmező olyan betegségben, testi vagy szellemi fogyatkozásban, mely őt a vezetésben gátolná, nem szenved.

2. 6/9 cm. nagyságú, felragasztásra alkalmas arckép.

Az elsőfokú rendőrhatalóság a kérvény vétele után megvizsgálja, vajjon nem forognak-e fenn oly tények, melyek miatt a folyamodó közrendészeti vagy közbiztonsági szempontból a gépjárművek vezetésére fel nem jogosítható. Amennyiben ily tényeket állapítana meg, a kérelmet elutasító határozatot hoz.

Ha az elutasításra indok nincsen, a rendőrhatalóság a vizsga idejét kitűzi s arról a felet értesíti.

A gépjármű-vezetői vizsga közrendészeti részét a rendőrhatalóság kiküldött tagja, a műszaki részét pedig Budapesten a szakértő bizottság elnöke által a rendőrhatalóság megkeresésére kirendelt rendes tag, mint hivatalos szakértő, vidéken pedig a rendőrhatalóság által megkeresett kerületi hivatalos szakértő végzi.

A vizsgázó köteles a vizsgán megfelelő hajtóerejű és fokozatú gépjárművel megjelenni. Amennyiben az időjárás kívánatossá tenné, a gépjármű kerekeit megfelelő számban antiderapanttal kell felszerelni.

A vizsgák nevei és a különböző fokozatok.

27. §.

A vizsga mindig valamely meghatározott üzemszerre szől (benzin, gőz, vagy elektromos stb. szerre) és két fokozatban tehető, egymint:

16 HP.-nél nem nagyobb teljesítményű, és 16 HP.-nél nagyobb teljesítményű gépjárművek vezetésére.

A gépjárművezetői igazolványban az a körülmény, hogy a vezető mily üzemszerű és mily fokozatú gépjármű vezetésére találtatott képesítettnek, mindig feltüntetendő.

A mótros kerékpárok vezetésére jogosító vizsga szintén meghatározott üzemszerre vonatkozóan teendő.

A második fokozatú vizsga a 16 HP.-nál kisebb teljesítményű, de ugyanazon üzemszerű gépjárművek vezetésére is feljogosít.

A vizsga menete.

28. §.

A vizsga szóbeli és gyakorlati.

A szóbeli vizsgánál: a gépjármű főalkatrészeinek általános ismerete és az üzembiztonság szempontjából fontos alkatrészeknek, valamint a különböző esetekben követendő eljárásoknak, végül a közúti forgalomra vonatkozó helyi és rendőrhatalósági szabályoknak ismerete követelendő meg.

A gyakorlati vizsgánál:

1. A fékek és a kormány kipróbálása, továbbá a gyújtókészülék megvizsgálása után a mótör megindítása, egyszerű próbamenet rövid szabad területen (például iránybetartás az utvonalon jelzett

akadály kikerülése, hátrafelé vezetés, fordulás keskeny utakon, közvetlenül vagy többszöri hátrálással stb.).

2. Gyenge forgalmú utakon járművek kerülése, előzése, kapun ki- és behajtás, mellékutcákba fordulás, vezetés közben dudálás, sebességváltás (lehetőleg hegy-völgyes uton) a különféle sebességek alkalmazásával; fékek kezelése változó körülmények között.

3. Záróvizsga élénk forgalmú utcákon, mely legalább fél órán át tartson és lehetőleg minden forgalmi viszonylatot felöleljen (lassumenet, szabályszerű gyorsmenet, megállás, fordulás, jelzés stb.).

A mótoros kerekek vezetőinek vizsgázása a mótoros kerekek alakjához képest módosul.

A vizsga ideje a szakértő véleményéhez képest rövidebb is lehet.

Szóbeli vizsgát több vizsgázó is tehet egyszerre, de gyakorlati vizsgánál minden jelentkező külön vizsgázandó.

Az a vizsgázó, aki a szóbeli vizsgánál kielégítő feleleteket adni nem tudott, gyakorlati vizsgára nem bocsátható.

A 3. alatti záróvizsgálóhoz is csak az esetben engedhető a vizsgázó, ha a 2. alattiban körülírt vizsgánál teljes biztonságot, nyugalmat és ügyességet tanúsított.

A gépjárművezetői vizsgánál az azt teljesítőknél a gépjárművön helyet kell foglalniok, azonban tartózkodniok kell felesleges utasítások adásától, figyelmüket inkább arra fordítsák, hogy a vezető a különféle helyzetekben kellő nyugalommal és lélekjelenléttel rendelkezik-e, és szemmértéke, leleményessége a bonyolultabb forgalomnak megfelelő-e, hogy a sebességváltót időszerűen kezeli-e, és a fékeket helyesen használja-e, a zörejt és füstképzést tudja-e mérsékelni?

A vizsga csak akkor sikeres, ha a vizsgázó úgy a szóbeli, mint pedig a gyakorlati vizsgán minden tekintetben megfelel.

9. sz. minta. A vizsgára jelentkezőkről és a vizsga eredményéről a hivatalos szakértők nyilvántartást vezetnek.

29. §.

A vizsga kedvező eredménye esetében a rendőrhatalóság a kérelmezőnek a megfelelő gépjárműre a gépjárművezetői igazolványt kiszolgáltatja, hacsak időközben nem állottak volna be olyan tények, melyek a vizsgázott megbízhatóságát kedvezőtlenül érintik.

A kiszolgáltatót vezetői igazolványokról a rendőrhatalóságok nyilvántartást vezetnek.

A vezetői igazolvány megvonása esetében a kiállító rendőrhatalóság mindig értesítendő.

III. RÉSZ.

A)

A gépjárművek és a gépjárművezetők megvizsgálására Budapesten felállított szakbizottságnak szervezete, valamint a kerületi hivatalos szakértők működési szabályzata.

A bizottság tagjai.

30. §.

A gépjárművek és gépjárművezetők megvizsgálására szervezett szakbizottság: mérnöki képesítéssel, gyakorlati szakismerettel és a vezetésben jártassággal bíró elnökből, ugyanily képzettségű négy rendes és a szükséghez képest kinevezett póttagból, végül pedig egy jegyzőből áll.

A bizottság elnökét és négy rendes tagját, ezek közül egy rendes tagot, a Magyar Automobil Club meghallgatása mellett, továbbá a szükséges póttagokat a belügyminiszter nevezi ki.

Gépjárműgyárosok és gépjárműkereskedők vagy ezek alkalmazottai, szakértőikül nem nevezhetők ki.

A bizottság jegyzőjét a belügyminiszter rendeli ki.

A kinevezés három évre szól, de a kinevezett időközben is felmenthető.

A tagok a három év után újból is kinevezhetők.

Az elnök teendői.

31. §.

Az elnök a gépjármű és a gépjárművezetői, valamint a 16. és 22. §-ok értelmében megejtendő időszakos ellenőrzési vizsgálatokhoz a rendes tagokat, sorrend szerint felváltva, a vizsga megejtése céljából kirendeli.

Typus-vizsgálat iránti kérelmeket kiosztja valamely rendes tagnak mint előadónak, s a tag véleményének vétele után a bizottságot határozathozatal végett ülésre összehívja.

A bizottság ülésén elnököl, a tárgyalásban részt vesz, szavazat-egyenlőség esetében pedig dönt; három tag jelenlétében a szavazatok megoszlásakor az a szavazat emelkedik érvényre, amelyhez az elnök járúl.

A megejtett typus-vizsgálat eredményéről kiállított bizonyítványokat, a benyújtott rajzokat és műszaki leírást, valamint a bizottság hivatalos iratait, felterjesztéseit és közleményeit aláírja. A bizottság hivatalos iratainak elhelyezéséről és megőrzéséről, valamint a szerkesztendő nyilvántartások helyes vezetéséről gondoskodik.

A bizottság elnöke a felmerülő kiadásokat utalványozza és a számadásokat ellenőrzi.

Az elnököt akadályoztatása esetében a kinevezés sorrendjében legidősebb rendes tag helyettesíti.

A bizottság teendői.

32. §.

A bizottság határozatképességéhez az elnökön kívül három tag szükséges.

A bizottság a typusvizsgálat kérdésében dönt.

A bizottság a belügyminiszternek a gépjárművek és gépjárművezetők műszaki ügyeiben, amelyekben hozzáfordul, véleményező testülete.

A bizottság a kerületi hivatalos szakértőkkel érintkezik, őket a bizottság ülésén tárgyalta elvi jelentőségű műszaki ügyekről értesíti s műszaki tanáccsal ellátja.

33. §.

A bizottság évenként egyszer a kerületi hivatalos szakértők bevonásával teljesülést tart, amelyen a gépjármű-technika vívmányait tárgyalja, a felvetett műszaki kérdéseket megvitatja, s a gyakorlat útján szerzett tapasztalatok alapján az Utasítás megfelelő módosítására javaslatokat tehet.

A bizottsági elnök által kijelölt szakértő teendői.

34. §.

Az elnök által kijelölt rendes tag a gépjárművet, mint hivatalos szakértő megvizsgálja, és ha azt az Utasítás I. részében foglaltaknak megfelelőnek találja, arról a használhatósági szakvéleményt kiállítja.

Typus-vizsgálatoknál a vizsgálat eredményéről mint előadó a bizottságnak jelentést tesz.

A rendes járatí időhöz kötött személyszállító gépjárművekre kért forgalmi engedély kiszolgáltatását megelőző próbameneten a rendőrhatalóság meghívása alapján részt vesz.

Az elrendelt gépjármű-vizsgálatokat végzi.

A közhasználatban levő gépjárműveket évenként egyszer megvizsgálja.

A gépjárművezetői vizsgákat az Utasítás II. részében foglaltak alapján megtartja.

A bizottsági jegyző teendői.

35. §.

A jegyző szerkeszti a bizottság üléseiről, tanácskozásairól szóló jegyzőkönyvet, végzi a másolások kivételével a bizottság határozatai értelmében felmerülő írásbeli hivatalos munkálatokat, kiállítja a bizottság nevében kiadandó okmányokat, vezeti a bizottsági elnök útmutatása szerint a különböző nyilvántartásokat, kezeli a bizottság iratait, vezeti a számadást.

A vizsgálatok helye és ideje.

36. §.

A gépjárművek a rendőrhatalóság által kijelölt helyen vizsgálatnak meg.

A typus-vizsgálat érdekében szükséges egyedi gépjármű-vizsgálatok csakis Budapesten, vagy a gyáros székhelyén eszközölhetnek.

A gépjárművezetői vizsgák idejét és helyét a rendőrhatalóság tűzi ki.

B)

A kerületi hivatalos szakértők működési szabályzata.

37. §.

A kerületi hivatalos szakértőket a belügyminiszter a budapesti szakbizottság javaslata alapján a gépészmérnöki képezéssel, gyakorlati szakismerettel és a gépjárművezetésben való jártassággal bíró szakferfiak közül három évre nevezi ki.

A kerületi hivatalos szakértő teendői azonosak a bizottság tagjaiból kijelölt szakértők teendőivel.

A kerületi szakértők a bizottság teljes ülésén való megjelenésükért sem napidíjat, sem utiköltséget nem számíthatnak fel.

C)

A díjak befizetése, elosztása és elszámolása.

38. §.

A gépjárművek forgalmi engedélyét megelőző szakértői vizsgálatért, a jelzőtáblákért és a forgalmi engedély kiállításáért (72. §.), végül a gépjárművezetői vizsgákért (74. §.) fizetendő díjakat Budapesten és a budapesti kerületben a székesfővárosi államrendőrség pénztáránál, a többi kerületben pedig a kerületi szakértő székhelyén levő rendőrkapitányság vezetőjénél kell befizetni.

A gépjárművek ellenőrzése érdekében (16. és 22. §§.) megtartott vizsgálatok díjait a lakóhely szerint illetékes rendőrhatóságnál kell befizetni.

A befizetett összegekről hivatalos nyugtát kell adni, és az összeget — rendeltetészerű felhasználásáig — a rendőrségi letétek között kell kezelni.

39. §.

A befizetett díjakból a rendőrséget illető összegek a következők:

1. Gépjármű-vizsgálat esetén (72. §. I. 1. 2. pontjai):
 - a) mótóros kerékpár után 5 korona,
 - b) egyéb gépjármű után 10 »
2. Megvizsgált typushoz tartozó gépjármű vizsgálata esetén (72. §. I. 3. pont):
 - a) mótóros kerékpár után 3 korona,
 - b) egyéb gépjármű után 7 »

3. A rendes járatí időhöz kötött, személyszállításra szánt gépjárművek próbameneteinél felmerült külön költségekből (72. §. 1. 4. pont) az illető tag utiköltsége és napdíja.

4. A gépjárművek ellenőrzése érdekében megtartott vizsgálatokért (72. §. II. 1. pont) gépjárművenként 2 korona.

5. A forgalmi engedély kiállításáért (72. §.) járó 2 »

6. A gépjárművezetői vizsgák után (74. §.) . . 10 »

7. A motoros kerékpárvezetői vizsga után (74. §.) 5 »

40. §.

A rendőrhatóságok az előző §-ban a rendőrhatóságok részére megállapított díjak után fennmaradó összeget kötelesek a m. kir. postatakarékpénztárba külön-külön befizetési lappal »A gépjárművek és gépjárművezetők megvizsgálására szervezett szakértői bizottság« számlája javára befizetni.

E végből a rendőrhatóságok kellő számú befizetési lappal látandók el.

A befizetési lapon meg kell jelölni a gépjármű megvizsgálását kérőnek, vagy a vezetői vizsgára jelentkezőnek nevét s egyben a díjszabás azon pontját (pl. 72. §. I. 1. a) pont), mely alapján az összeg befizettetett.

41. §.

A typusvizsgálatért járó díjakat (73. §.) köteles a vizsgálatot kérelmező közvetlenül a vizsgálatot teljesítő szakértő bizottság címére a m. kir. postatakarékpénztárba befizetni.

42. §.

A bizottság pénzkezelése rendszerint postatakarékpénztári úton történik. A cheques kiállítására és általában a kiadások utalványozására kizárólag a bizottság elnöke jogosult. Közvetlen befizetések és közvetlen kiadások csak kivételesen indokolt esetekben eszközölhetők.

A befolyt összegekről és az azokból teljesített kiadásokról (szakértők utiköltsége és napdíja, jelzőtáblák beszerzési költsége, irodai és nyomtatvány-költségek stb.) a bizottság jegyzője rendszeres pénzsámadást vezet.

A postatakarékpénztári úton befolyt összegeket, ugyszintén a postatakarékpénztári cheque útján kifizetett összegeket a posta-

takarékpénztári számlakivonat beérkezésekor kell a számadásba bejegyezni.

A bevételek és kiadások időrendi sorrendben a befizető vagy pénzfelvevő nevének és a bevétel vagy kiadás tárgyának megnevezésével vezetendők be a számadásba.

Ugy a bevételek, mint a kiadások a postatakarékpénztári számlakivonatokkal, befizetési lapokkal, illetőleg számlákkal és nyugtákkal igazolandók.

A pénztár hű és pontos kezeléseért az elnök és a bizottsági jegyző egyetemlegesen felelős.

43. §.

A szakértők az összes vizsgálatokról havonként kimutatásokat készítenek s azokban a gépjárműtulajdonosok, illetve a vizsgázók nevét, pontos lakhelyét, nemkülönben a vizsgálat tárgyát, továbbá a bizottság részére esedékes díjak összegét részletesen feltüntetik.

Ezek a kimutatások minden következő hó 10-éig a bizottsághoz megküldendők. A bizottság jegyzője a kimutatásokat átvizsgálja s a postatakarékpénztári folyószámlakivonatokkal történt összehasonlítás útján megállapítja, vajjon az esedékes összegek beérkeztek-e. Az összehasonlítás után a bizottság elnöke a netán még be nem fizetett összegek befizetése iránt, avagy az esetleg visszautalando vizsgálati díjak visszautalványozása iránt intézkedik.

A hivatalos szakértők a fenti kimutatásokkal együtt a bizottsághoz benyújtják a székhelyükön kívül teljesített vizsgálatokról szóló számlájukat, amelyben a kinntöltött napok után járó 10—10 korona napidíjat, és az állami tisztviselők utiköltségeire nézve fennálló szabályzat szerint járó utiköltségeket számíthatnak fel.

A számlák átvizsgálása után a bizottság elnöke az összegeket kiutalványozza.

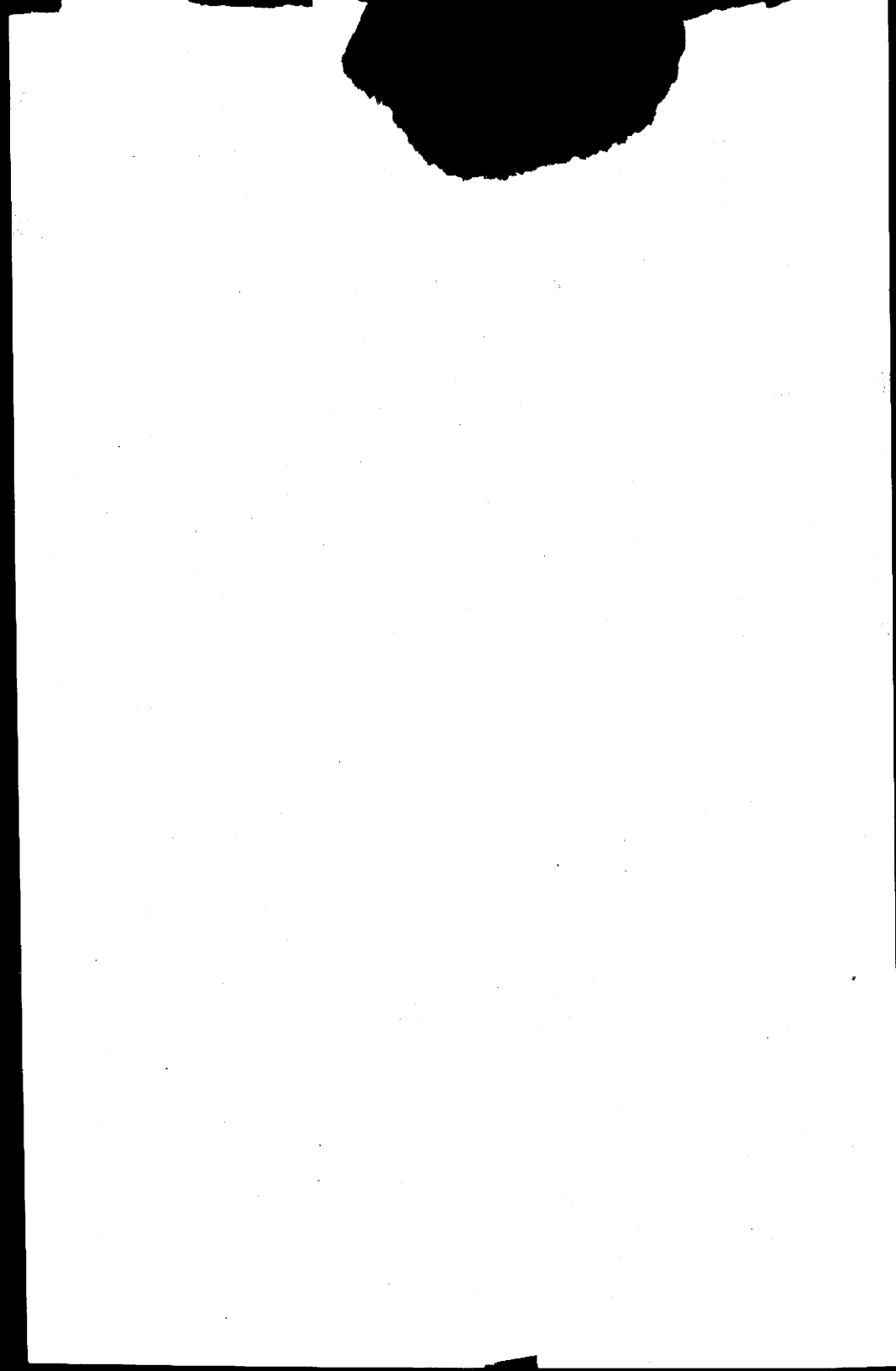
44. §.

A bizottság elnöke és jegyzője a pénzsámadást a naptári év végén lezárja és aláírja. A bizottság elnöke kimutatja a díjakból befolyt s a kiadások, valamint az elnöki és jegyzői tiszteletdíjak levonása után rendelkezésre álló összeget, s a pénzsámadást összes mellékleteivel felülvizsgálás és jóváhagyás végett, január hó 15-éig a belügyminiszterhez felterjeszti.

A pénzsámadás felterjesztése alkalmával a bizottság elnöke a belügyminiszternek egyben javaslatot tesz a rendelkezésre álló összegből a vizsgálatokat teljesített szakértőknek — a teljesítmények arányában való — díjazására.

Budapesten, 1910. évi április hó 29-ik napján.

Gróf Khuen-Héderváry s. k.

FÜGGELÉK.

1. minta.

1. oldal.

.....sorszám.

Forgalmi engedély.

.....úr

(lakik.....)

tulajdonát képező

rendszámmal megjelölt s a bentiekben leirt gépjármű a nyilvános forgalomba bocsáttatik.

..... 19.....évi.....hó.....n.

.....

Sötétszürke vászonpapírra nyomtatandó. A papír 10 cm. széles és 15 cm. magas.

Magy. Rend. Tára, 1910. III/IV. t.

19

2. oldal.

A gyáros neve	
Az alváz gyári száma	
A gépjármű neve (személy- vagy teher-aut., mótoros kerékp.)	
A gépjármű használati módja (köz v. magán)	
Az erőforrás neve (benzin, gőz v. elekt.)	
A gép vagy motor teljesítménye (lóerőkben)	
A gépjármű összsúlya	
A gépjármű megengedhető terhelése (kg.-ban vagy személyek száma vezetővel együtt)	
A max. terhelt gépjármű tengelynyomása (csak a 4 tonna elegysúlyt meghaladó gépjárműveknél)	

3. oldal.

Hivatalos feljegyzésekre szolgáló hely.

Typusvizsgálati bizonyítvány.

A gépjárművek közúti forgalmáról szóló Szabályzat 12. §-a alapján gyáros kérelmére ezennel igazoltatik, hogy a mellékelt műszaki leírásban és rajzokban ismertetett s fenti gyár által készített típusú $\frac{\text{automobil}}{\text{mótoros kerékpár}}$ gépjármű az alulírott szakértő bizottság által megvizsgáltatott.

A vizsgálat tárgyát képező gépjárműre vonatkozó adatok:

1. A gyáros neve:
2. A típus megjelölése:
3. A gépjármű neve:
4. Az erőforrás neve:
5. A gép vagy motor kiviteli módja:
6. A gép vagy motor teljesítményének megállapítására vonatkozó adatok:
7. A gőzfejlesztő nagyságára és kiviteli módjára vonatkozó adatok (kazánnyomás):
8. Az erőátadás módja:
9. A kormány szerkezet kiviteli módja és annak áttevése:
10. A fékek száma és rendszere; főbb méretei s az áttevési viszonyok:

11. A hátrafelé csúszást meggátoló támasztórúd szerkezete:

12. Az üzemképes alváz önsúlya: -----

13. Az alváz hordképessége: -----

14. A gép vagy motor teljesítménye: -----

Ezennel igazoltatik, hogy a megvizsgált gépjármű a fenti adatoknak megfelel, s a kormány szerkezet, fékek, hátrafelé csúszást meggátoló szerkezet a Szabályzat 3. §-ának megfelelően készült. Ezek alapján ezen típushoz tartozó gépjárművek forgalombahozatala ellen műszaki szempontból észrevételek nem merülnek fel.

----- 19....évi hón.

(Alíírás)

 a gépjárművek és a gépjárművezetők megvizsgáztatására szervezett szakértő bizottság elnöke.

.....sorszám.

Használhatósági szakvélemény.

A gépjárművek közúti forgalmáról szóló Szabályzat 3. §-a alapján megvizsgált s úr
 lakos tulajdonát képező $\frac{\text{automobil}}{\text{mótoros kerékpár}}$ gép-
 jármű az alábbiakkal van felszerelve:

1. megbízható irányító készülékkal;
2. az előirt fékberendezésekkel;
3. szerkezettel, mely a gépjárműnek meredek helyen való haladásánál a hátrafelé csúszást meggátolja;
4. az előirt jelzőkürttel;
5. az előirt lámpákkal;
6. egy táblácskával, amelyen fel van tüntetve:

A gyáros neve:

Az alváz száma:

A gép vagy motor teljesítménye:

A gépjármű önsúlya:

A megvizsgált gépjármű

neme:

használati módja:

az erőforrás neme:

megengedhető terhelése: $\frac{\text{kilogrammban}}{\text{személyek száma vezetővel együtt}}$.

max. terhelésénél a tengelynyomás: -----
(Csak a 4 tonnát meghaladó gépjárműveknél.)

Mínt hogy a fentiek szerint felszerelt gépjármű a megtartott vizsgák alapján forgalombiztosnak találtatott, annak forgalomba bocsátása ellen műszaki szempontból akadályok nem merülnek fel.

A gépjármű forgalombahelyezés esetén [REDACTED] rendszámmal szerelendő fel.

----- 19----- évi ----- hó --- n.

(Aláírás.)

hivatalos szakértő.

rendőrhatóság.

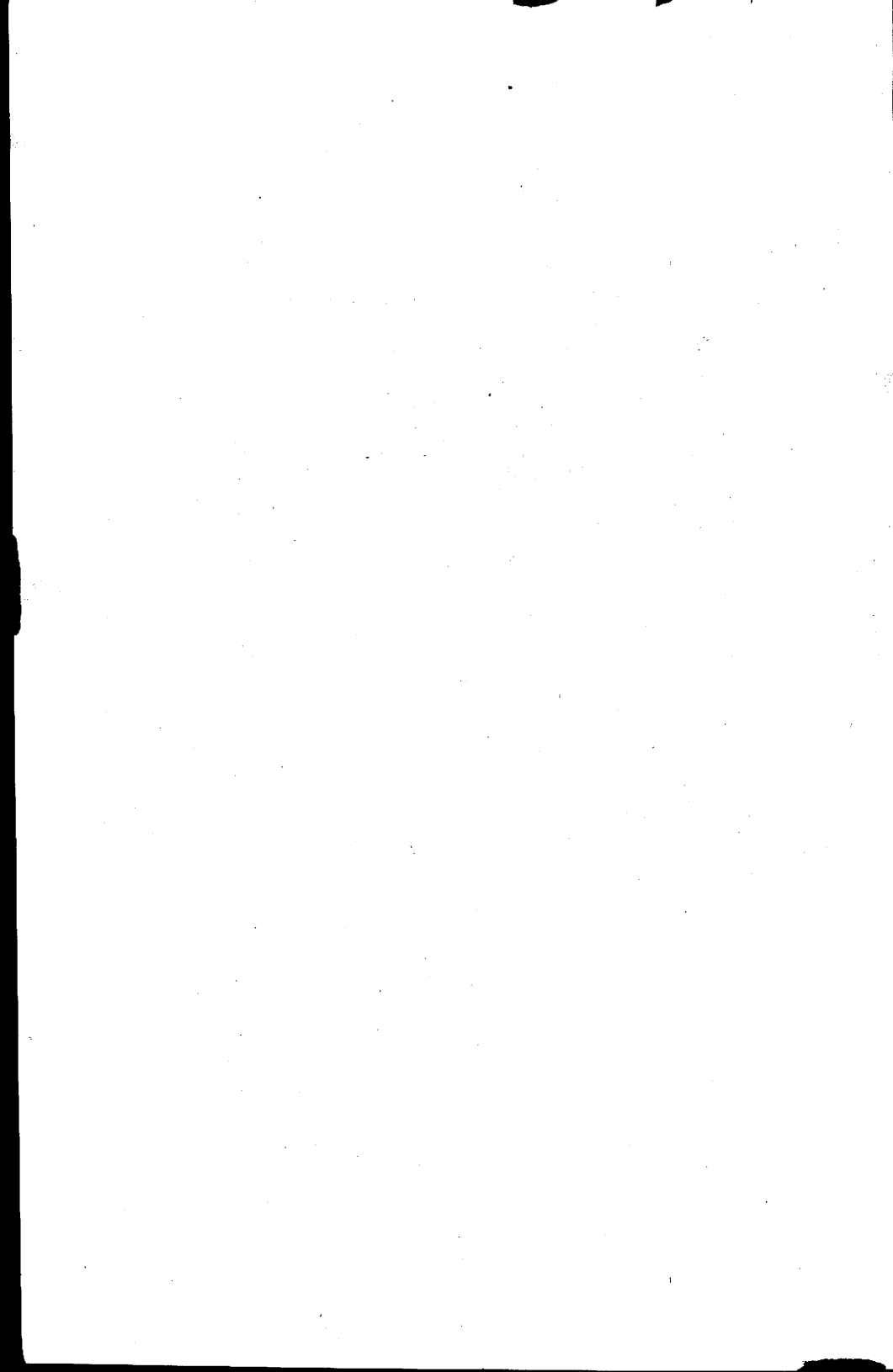
A forgalmi enge-

Sorszám	A tulajdonos neve és lakhelye	A gépjárműre vonat-				
		A gyáros neve	Az alváz gyári száma	A gép vagy mótor teljesít- ménye (lóerők- ben)	A gépjármű önsúlya	A gépjár- mű nemé (személy- v. teher- aut, mótor- kerékpár)
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.

4. minta.

délyek nyilvántartása.

közö adatok				Rendszám (jel és szám)	A forgalmi engedély kiszolgáltatásának ideje	Megjegyzések
A gépjármű használati módja (köz vagy magán)	Az erőforrás neme (gőz, benzin, elek- tromos)	A gépjármű megengedhető terhelése (kg.-ban vagy a személyek száma vezetővel együtt)	A maximálisan terhelt gépjármű tengelynyomása (csak a 4 tonna élegysúlyt meg- haladó gépjár- műveknél)			
8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.

5. minta.

1. oldal.

Gépjárművezetői igazolvány.

.....úr

részére, ki

1..... évi hón

született és

..... lakik.

2. oldal.

.....úr
az 19..... évi hó n
..... hivatalos
szakértő úr előtt letett vizsga
alapján feljogosítatik 16 HP-nél $\frac{\text{erősebb}}{\text{gyengébb}}$
..... üzemű
 $\frac{\text{automobil}}{\text{mótoros kerékpár}}$ vezetésére.

..... 19..... évi hó n.

.....
(Rendőrh. aláírása.)

3. oldal.

(Fénykép részére szolgáló hely.)

A
rendőr-
hatóság
pecsétje.

Tulajdonos sajátkezű aláírása.

4. oldal.

Hivatalos feljegyzésekre szolgáló hely.

.....rendőrség.

6. minta.

Gépjármű-vezetői igazolványok nyilvántartása.

rendőrhatóság.**Gépjármű-vezetői igazol-**

Az igazolvány tulajdonosának				
Sorszám	neve	lakhelye	születési éve	foglalkozása
	2.	3.	4.	5.
1.				

6. minta.**ványok nyilvántartása.**

A vezetői igazolvány képesít			A vezetői igazolvány kiadásának napja	Megjegyzések
mily üzemű (benzin, gőz, elektromos stb.)	mily nemű (aut., mőtoros kerékp. stb.)	mily fokozatú (16 HP-nál nem nagyobb nagyobb)		
gépjármű vezetésére				
6.	7.	8.	9.	10.

.....kerület.

A használhatósági szak-

Sorszám	A tulajdonos neve és lakhelye	A gépjárműre				
		A gyáros neve	Az alváz gyári száma	A gép vagy mótor tel- jesítménye	A gépjármű önsúlya	A gépjármű neme (személy- v. teher- aut., mót. kerékp.)
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.

A típusvizsgálati

	1.	Sorszám
	2.	A gyáros neve és lakhelye
	3.	A típus megjelölése
	4.	A gépjármű neve (személy- v. teherautomobil, motoros kerékpár)
	5.	Az erőforrás neve (benzin, gőz, elektromos stb.)
	6.	A gép v. motor kiviteli módja (négy- v. kétütemű, vagy vegyes üzemű, fő v. mellékáramkörű)
	7.	A gép v. motor teljesítményének megállapítására vonatkozó adatok (hengersizám, furat, löket, Volt, Ampére)
	8.	Adatok a gőzfejlesztő nagyságára és kiviteli módjára (kazánnyomás, accumulatortelep)

8. minta.**bizonyítványok nyilvántartása.**

	9.	Az erő átadás módja (kardan, lánc, fogas- kerék stb.)
	10.	A kormány szerkezet kiviteli módja és annak áttétele
	11.	A fékek száma és rend- szere, főbb méretei, az átvétési viszonyok
	12.	A hátrafelé oszást meggátló támasztó rúd szerkezete
	13.	Az alváz hordképessége (kgr.-ban)
	14.	A gép vagy motor teljesítménye lóerőkben
	15.	A típusvizsgálati bizonyítvány kiadásának ideje
	16.	Megjegyzések

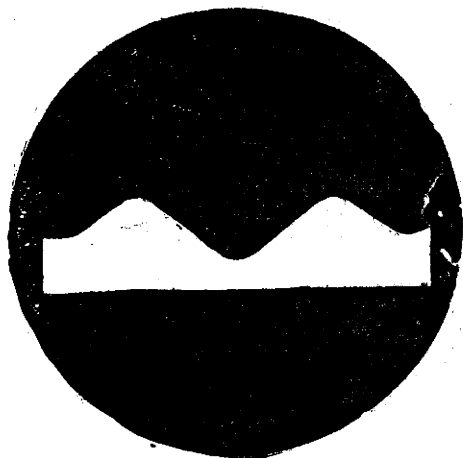
9. minta.

valamint a vizsgaeredmények nyilvántartása.

A vizsga alapján			A vizsga meg- tartásának ideje	A tényleg befizetett díj		Meg- jegyzések
mily üzemi (benzín, gőz, elektromos stb.)	mily fokozatú (16 HP-nál nem nagyobb, nagyobb)	mily nemű (autóbusz, mót. kerék- pár stb.)		K	f	
gépjármű vezetésében jártas			10.	11.		12.
7.	8.	9.				

Akadályjelzések az utakon.

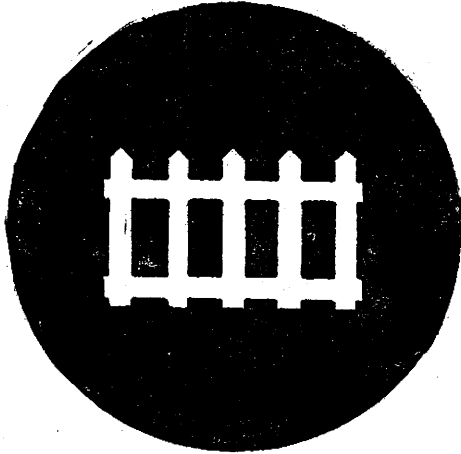
Bukkanó.

Kanyarulat.

Vágánykeresztelés.

Útkeresztezés.

